ZPRAVODAJ

GLADIRIS

133

DUBEN 2012

ČESKÉ A SLOVENSKÉ INTRODUKCE 2012:

ANUBIS

ATAMAN

BELLATRIX EXOTIC

CANOPUS EXOTIC

DARK WINNER

X-FACTOR

ALDEBARAN EXOTIC

KERKIRA EXOTIC

MADAGASKAR EXOTIC

ABRAXAS

ELIGOR

FANTAGHIRO

JOHANKA

JURÁŠEK

LIONS EYE

DANUŠE

DOMINANTA

EDVARD

ILONA

MARCEL

MERLIN

MICIMUTR

NELIE

ORANGE JOKER

PARIDES

MARKÉTA

MICHAL

RENÁTA

SVATAVA

SVATOMIR

ČESKÉ A SLOVENSKÉ INTRODUKCE 2012:

MESIÁŠ GRANÁTOVÉ SLZY FORMANKA AMIR HELENA RŮŽIČKOVÁ

MADONA LIVERPOOL SONG FOR SANDY PARÁDA POLINIK

ČERVENÝ TRHÁK ČIERNA BROŠŇA KLEMENTINA KRASLICA Z POĽANY LENTILKA

ULTRAVIOLET MARHUĽKA PALERMO AJAX XAVIER

MILICA RUŽENA BARABÁŠ VELKÁ MORAVA EXPRESIDENT

RUŽOVÉ SNY Ó SAHARA! MEDOVÉ SRDCE TINA

ČESKÉ A SLOVENSKÉ INTRODUKCE 2012:

CABERNET CINZANO CITRÓNOVÝ PINK ČÍNSKÝ SEN PAULINKA

LIBUŠE VYŠEHRAD AMETHYST HOŘÍCÍ SNÍH

AORTA KRÁLOVSKÝ LOSOS LETNÍ KARNEVAL LOSOSÍ JIKRY

ZPRAVODAJ GLADIRIS č. 133

Ročník XLIV, duben 2012

Pro potřebu svých členů vydává SZO ČZS Gladiris, specializovaná organizace pěstitelů mečíků, kosatců a denivek při Územní radě ČZS v Novém Jičíně.
Neprodejné.

Řídí redakční rada ve složení: — *e-mailová adresa:*
Václav Heicl, E. Hyblerové 526, 149 00 Praha 4-Háje — vaclav.heicl@techlib.cz
Petr Mimránek, 763 01 Mysločovice 169 — mimranek@gladioland.eu
Ing. Zdeněk Krupka, Malotická 1646, 190 16 Praha 9 — krupka@kgardens.org
Ing. Dušan Slošiar, 373 02 Neznašov 16 — dusan.slosiar@tiscali.cz

Obrazovou část připravil ing. Dušan Slošiar.
Za věcnou správnost příspěvků odpovídá autor.

Obsah:

Zpráva předsedy o činnosti SZO ČZS Gladiris za rok 2011 2
Zpráva o hospodaření SZO ČZS Gladiris Nový Jičín 5
Zpráva revizní komise SZO ČZS Gladiris Nový Jičín 6
Usnesení VČS Gladiris 7
České a slovenské introdukce mečíků 2012 8
Šlechtění mečíků, tulipánů a jiřin 18
Anketa jaro 2012 28
Výsledky vlastného šľachtenia z roku 2007 30
Medailón našich členov – Ján Roman 33
Tajemný pan Ehl 34
Moje skúsenosti so šľachtením irisov 37
AIS Awards 2011 40
Trichomil pre gladioly 42
Výstavy v roce 2012 43

Fotografie na obálce: ELIGOR (Koníček 2012) – Olinka x Pink Fantasy.

Zpráva předsedy o činnosti SZO ČZS Gladiris za rok 2011

Petr Mimránek

Vážení mečíkáři a přátelé naší specializované organizace Gladiris.

Všechny Vás co nejsrdečněji vítám na dnešní výroční schůzi jménem svým a jménem našeho výboru. Především zdravím nové členy, kteří jsou dnes mezi námi poprvé, také pozdravuji členy ze Slovenska, Polska a organizace Iris Hlučín.

Sdružení Náš mečíkář při OV ČZS v Novém Jičíně vzniklo v roce 1966. Chtěl bych připomenout zprávu z ustanovující schůze tohoto sdružení, které se pak v roce 1978 přeměnilo na samostatnou specializovanou organizaci ČZS.

Cituji ze zpravodaje č. 1 slova prvního předsedy organizace Jana Pítra:

Zakládáme tuto organizaci, protože chceme dát svým členům „alespoň nějakou perspektivu". Dáváme si za úkol udržovat stávající sortiment mečíků a nezapomínat na ostatní hlíznaté a cibulovité květiny. Rozmnožit stávající sortiment a zpřístupnit ho tak i dalším členům organizace, jelikož každý nemá možnost nákupu a získání novinek ze zahraničí. Zajistit pomocí zpravodaje širokou výměnu zkušeností s pěstováním, množením a neposledně šlechtěním. Také budeme seznamovat se zkušenostmi a novinkami pěstitelů v zahraničí. Věříme, že tyto naše myšlenky nezůstanou u vás, a budete je předávat pomocí našeho zpravodaje i jiným čtenářům, čímž každý přispěje k lepší činnosti našeho sdružení a tím i k vyšší spokojenosti každého z nás.

Z těchto slov jasně vyplývá, že již při vzniku organizace se myslelo na to, že zpravodaj bude pojítkem nejen pěstitelů mečíků. Protože se zájem pěstitelů brzy rozšířil i o pěstitele kosatců, byl změněn název organizace na Gladiris. Samozřejmě, mnohé se od doby založení organizace změnilo. Co se změnilo?

Udržovat stávající sortiment té doby? Nezapomínat na jiné hlíznaté a cibulovité květiny? Nic z toho se v současnosti nerealizuje. Sortiment pěstovaných mečíků se od základů vyměnil a o jiných květinách prakticky neinformujeme. Sortiment mečíků je v současnosti tak široký a bohatý, že sháňka po zahraničních odrůdách značně poklesla.

Také se nezajistila výměna zkušeností mezi pěstiteli, o nezdarech nechce nikdo psát. Současný výbor organizace a taktéž redakční rada jsou nuceni tyto změny respektovat. Využívat podle možností i nových informačních médií jako je internet, a také získávat nejnovější informace o boji proti škůdcům, škodlivým houbám a bakteriím.

Máme mezi členy i vyučené zahradníky a dokonce několik agronomů, chemiků a odborníků z jiných oborů, které souvisejí s pěstováním mečíků a květin, bohužel tito do zpravodaje nikdy nic nenapsali, nebo jen výjimečně.

Protože je naše organizace součástí ČZS je potřeba si připomenout některé základní údaje. Z informací předsedy svazu Jana Hinterholzingera vybírám několik nejdůležitějších.

Svaz má 160 000 členů ve 3000 základních organizací. Ročně je uspořádáno kolem 700 výstav na všech úrovních. Od místních až po celostátní. ČZS má na 600 zařízení na zpracování ovoce. V členské základně je většina lidí starších 60 let. Pořádáme však množství akcí pro mládež. U mladých lidí je předpoklad, že nemají

všichni možnosti zahrádkaření, ale část se k této činnosti vrátí v dospělosti. Zatím dostáváme k činnosti svazu od ministerstva zemědělství kolem dvou milionů korun. Současný trend hovoří o tom, že nových členů nepřibývá, hlavním zájmem bylo dříve pěstování ovoce a zeleniny pro vlastní zásobování, ovšem nyní je toto zboží ve velkém sortimentu nabízeno v obchodech, proto mnoho zahrádek je zanedbáno a nebo přeměněno na zahrady okrasné a odpočinkové. Postupně však mladí lidé zjišťují, že ovoce a zelenina ze zahrádek je zdravější než z dovozu a doufáme, že situace se začne měnit.

Pokud jde o odborné znalosti, čeští zahrádkáři patří mezi evropskou špičku. V Německu a Rakousku mají zahrádkáři mnohem lepší podmínky, mají kolonie na nejlepší půdě, kdežto u nás se tyto zahrádkářské kolonie vytvořily na prostorách smetišť a nebo půdách s nejhorší kvalitou. Kvalitní pozemky obce a města ve svém okolí prodávají za výhodné ceny na parkoviště, tenisové kurty, golfová hřiště a podobně.

Snažili jsme se o nový zákon, který by umožnil, aby pozemky na kterých jsou již zahrádkářské kolonie, nemohly být prodány a nebo aby alespoň byly za to poskytnuty pozemky náhradní. Zahrádkářský zákon mají ve všech okolních státech a nevíme, proč se naši poslanci a senátoři postavili proti. Potřebujeme ochranu před těmi, kteří chtějí zahrádky likvidovat prodejem za lukrativní ceny. Bohužel někteří poslanci jsou toho názoru že na „pěstování kedluben zákon není třeba". Vedení ČZS se však nevzdává a při nejbližší příležitosti právní komise připraví nový návrh zákona.

Naše organizace Gladiris patří pod územní sdružení ČZS Nový Jičín, které mělo v roce 2011 celkem 1859 členů v 49 základních organizacích. Zástupcem naší organizace v územním sdružení je pan Stanislav Palát.

Organizace Gladiris má v současné době stabilizovaný počet členů a někteří bývalí členové, kteří se odhlásili po roce 1990 se vracejí a hledají své staré známé. Také nejsme zadluženi a máme i menší finanční rezervu. Naštěstí máme pečlivého a spořivého pokladníka, který se o naše společné finance dobře stará. Celý výbor organizace velmi dobře spolupracuje, každý vykonává i množství práce navíc, za kterou mu zůstává pouze pocit osobního uspokojení.

Výbor by si přál, aby členstvo organizace neplnilo jen svou povinnost zaplatit členský příspěvek, ale aby se více podílelo na tvorbě zpravodaje, pomoci při výstavách a propagační činnosti, například přednáškami ve školách a darováním hlíz mladým pěstitelům, jen tak je možné alespoň trochu mladé generaci ukázat krásu mečíků a jiných květin, aby přijali pěstování květin jako harmonický doplněk šťastného života.

Činnost naší organizace v minulém roce byla znát pomocí uspořádání mnoha výstav. Nechci se opakovat o počtu a kvalitě těchto výstav, vše najdete pečlivě popsané v zimním zpravodaji. Tímto děkuji všem, kteří o těchto výstavách podali písemné zprávy. Není možné však nevzpomenout na výstavu v zámku Žirovnici. Byl jsem zde poprvé a měl jsem čas si zámek i expozice dobře prohlédnout. Zaujala mne vysoká kvalita květů pana MUDr. Kříže a paní Slavíkové. Jejich kolekce, především vlastního šlechtění, byla v kvalitě jaká se málo vídá, dlouhé a bohatě rozkvetlé klasy, barevné vyvážení barev všech odstínů ve velkých kyticích, profesionálně aranžované.

Obdivuji také pěstitele ze Slovenska, kteří vážili dalekou cestu a přivezli květy

mečíků v neméně dobré kvalitě. Na návštěvníky milující květiny výstava musela udělat ohromný dojem. Lituji všechny, kteří tento mečíkový svátek neviděli a celou příjemnou atmosféru vytvořenou členy místní zahrádkářské organizace neprožili. Pan MUDr. Kříž prodělal složitou operaci a přeji mu, aby se dobře uzdravil a tato tradice v Žirovnici pokračovala i dál.

Slovenské mečíkové výstavy v minulém roce nepolevily v kvalitě a ještě jich přibylo o výstavu v Bytči. Ze všech výstav je možné shlédnout videa na nových internetových stránkách Ing. Petra Leleka. Jsem rád, že máme mezi námi pěstitele, který obětuje hodně času, aby výstavy natočil, videa ozvučil a dal ke shlédnutí na internet, kde se celý svět může na naše výstavy podívat. Obdivuji vitalitu pana Beličku, Leleka a rodinu Kajsových v jejich pěstitelské a šlechtitelské dovednosti a propagaci svých mečíků i na výstavách v Polsku a Česku. Nemálo starostí měl Peter Lelek i s kolegou Beličkou s vydáním slovenského zpravodaje „Gladiola Martin". Přeji jim, aby se jim propagovat gladioly na Slovensku nadále dařilo.

Také musím vzpomenout spolupráci s panem Piotrem Wistubou, který je stále v kontaktu s našimi pěstiteli, je pořadatelem mečíkových výstav s liliemi i kosatci v polském městě Rybniku a zúčastňuje se i na mnoha výstavách v Čechách a na Slovensku.

Propagace mečíků a jiných květin pomocí výstav je práce náročná, pracná a nedoceněná. To ví každý, kdo se na nějaké výstavě podílel a připravoval ji. Proto všem za tuto činnost patří velké poděkování.

Ještě jednou se vrátím ke zpravodaji, který je nejdůležitějším prostředkem naší informovanosti. Zpravodaj vytváří a přispívá do něj jen velmi malé procento členů. Jistě byste si přáli, aby byl bohatší. A také aby bylo během roku více čísel.

Proto žádám všechny, aby popsali své pěstitelské úspěchy, napsali o sobě, případně o známých pěstitelích, nebo tyto články byly vedeny stylem rozhovorů, otázek a odpovědí. Jistě bychom se o sobě více dozvěděli. Nebojte se psát i o drobných úspěších či neúspěších. Pan RNDr. Tomáš Sehnoutka nyní překládá knihu profesora Murina a též přeloží nejzajímavější články z ruských bulletinů. Máme také k dispozici americké bulletiny, kde se vždy něco zajímavého najde, chtělo by to překladatele. Také by měli někteří pěstitelé pravidelně napsat vlastní hodnocení mečíků na své zahradě.

V organizaci máme mnoho nových členů, kteří potřebují základní informace. Navrhuji, aby se připravilo a vydalo zvláštní číslo zpravodaje, kde by byl výběr zajímavých článků z „Našeho mečíkáře", „Gladirisu" a slovenského „Sveta gladiol".

Poslední zimní zpravodaj byl rozšířen o další barevný list, což jste jistě všichni přivítali. Toto se stalo iniciativou Ing. Slošiara, který vede a stále doplňuje webové stránky naší organizace, www.gladiris.cz.

Vytvořil fotogalerie šlechtitelů, vede registraci nových odrůd i s fotografiemi. Také postupně představuje fotografie nemocných hlíz. Podle obrázků si určíte nemoci mečíků. Galerie jsou postupně doplňovány stále kvalitnějšími fotografiemi. Jsou zde webové stránky mnoha firem a pěstitelských farem mečíků, kosatců i denivek z celého světa. Naposledy byl přidán odkaz s adresou na možnost zaslání vzorků půdy k rozboru. Tato laboratoř dělá rozbory půdy pro zahrádkáře metodou Melich 2 a současně doporučí jak hnojit.

Jistě je hodně co zdokonalovat, například kvalitu fotografií při introdukcích,

uvádět více přesných informací v popisu nové odrůdy, množství puků, stupeň zkadeření a voskovitosti. Pojmenovávat jen nejkvalitnější a ověřené semenáče na zdravotní stav a množivost. Bývalo dobrým zvykem, že nově uvedené odrůdy měl šlechtitel k prodeji ve svém katalogu. Není možné uvádět novinku, když má šlechtitel k dispozici pouze její fotku a nemůže hlízy nabídnout k výměně či prodeji ani nejbližším kamarádům.

Na mečíkových výstavách, pokud nedojde k odbornému hodnocení exponátů, dělejte alespoň anketu návštěvníků o nejkrásnější květ.

Zdá se mi, že počet účastníků naší schůze neklesl. Myslím, že je to tím, že pěstitelé mají zájem o osobní setkání s přáteli, zajímavé promítání a hlavně výměnnou burzu, kde se přece jen hodně ušetří na balení balíčků a poštovném při osobním předání novinek.

Přestože je situace v naší organizaci klidná, vyzývám členy k větší aktivitě, také prosím, kdo zatím nepředal výsledky ankety, ať tak učiní ještě během schůze. Také přijde na řadu prostor pro pozvánky na výstavy a veřejnou diskusi, proto si připravte své připomínky.

V následující pěstitelské sezóně přeji mnoho pěstitelských úspěchů, krásné prožitky nad rozkvetlými mečíky a kosatci, počasí bez kalamit, všem hodně zdraví a nové přátele.

Zpráva o hospodaření SZO ČZS Gladiris Nový Jičín za rok 2011

Petr Zagora

Příjmy:

Členské známky a příspěvky	25 960,00 Kč	
Dotace od RR ČZS Praha na zpravodaj	26 687,00 Kč	
Dobrovolný příspěvek členů na zpravodaj	2 155,00 Kč	
Výnos ze sporobondu u ČS	1 254,00 Kč	
Úrok z běžného účtu u ČS	4,81 Kč	
Ostatní příjmy	435,00 Kč	
Příspěvek od členů ze Slovenska p. Čápkové a Ing. Chmelíka		30,00 €
Celkem:	56 495,81 Kč	30,00 €

Výdaje:

Tisk zpravodaje 131 a 132 s barevnou přílohou a poštovným	23 541,20 Kč	
Členské známky	4 800,00 Kč	
Uskladnění váz ve Štramberku	2 400,00 Kč	
Pronájem za místnost – výroční schůze	1 300,00 Kč	
Schůze výboru	1 454,00 Kč	
Poplatky a výpisy za vedení běžného účtu u ČS	1 791,00 Kč	
Odměny	2 600,00 Kč	
Daň z odměn FÚ	390,00 Kč	
Posílání zpravodaje na Slovensko z Čadce		19,83 €

Obálky na zpravodaj	308,00 Kč	
Poštovné	76,00 Kč	
Ostatní výdaje	408,00 Kč	
Celkem:	39 068,20 Kč	19,83 €

K 31.12.2011 je tedy náš majetek následující:

Běžný účet u ČS	43 040,35 Kč	
Pokladní hotovost	5 711,00 Kč	10,17 €

Zpráva revizní komise SZO ČZS Gladiris Nový Jičín za rok 2011

Václav Bajar

Revize sledovala:
1. Pokladní deník
2. Deníky poštovného
3. Stávající inventář
4. Matriku členů
5. Hodnocení práce výboru a členů

1. Pokladní deník byl předložen pokladníkem Zagorou a zkontrolován dne 11.1.2012. Je veden dle stanovených předpisů. Výdajové položky a jejich účelnost byla odsouhlasena předsedou Mimránkem. Kontroly se zúčastnili Mimránek, Ing. Buksa, hospodář St. Palát a za revizní komisi Bajar a Jar. Hrabovský. Při kontrole jednotlivých položek nebylo závad.
2. Deníky poštovného odboru jsou zrušeny. Případné výdaje jsou přímo hrazeny pokladníkem. Na tyto úhrady jsou předkládány příslušné doklady. Výhradně je používán internet.
3. Za stávající inventář je zodpovědný Stanislav Palát a dále pak členové, u kterých jsou vázy uskladněny pro případnou regionální výstavu. Svým podpisem stvrzují, že se u nich nachází. Doklad je uložen u hospodáře.
4. Finančnímu úřadu Nový Jičín jsou v termínu odváděny daně z případných vyplacených odměn.
5. Matriku členů vede pokladník Zagora. Matrika je uložena v počítači a je umístěna na internetu k okamžitému nahlédnutí.
6. Za uplynulý rok byly dvě výborové schůze. První byla před vlastní výroční schůzí a druhá pak před výstavou Flora Olomouc. Na této schůzi se také projednávalo zajištění nové výstavy v Holešově.
7. Velkým a nenahraditelným pomocníkem je spojení přes internet, kde se mezi funkcionáři a pěstiteli řeší operativně řada úkolů. Navíc je možnost se pomocí webových stránek seznamovat s úspěchy našich členů a přítelem Ing. Složiarem je vedena stránka naší organizace. Tato významně přispívá propagaci Gladirisu. Internet navíc pomáhá naší redakční radě při vydávání Zpravodaje.

Účetní uzávěrka podává obraz o finanční situaci a hospodaření SZO Gladirisu k 31.12.2011 a je v souladu s účetními předpisy a stanovami Českého zahrádkářského svazu.

V Novém Jičíně dne 11.1.2012

Usnesení VČS Gladiris

konané dne 18. 2. 2012 v Otrokovicích

Výroční členská schůze schvaluje:
1. Přednesenou zprávu o činnosti za rok 2011 přednesenou předsedou Mimránkem.
2. Zprávu pokladní o hospodaření za rok 2011 přednesenou pokladníkem Zagorou.
3. Zprávu revizní o činnosti a hospodaření za rok 2011 přednesenou přítelem Bajarem.

Výroční členská schůze schvaluje:
1. Finanční rozpočet SZO na rok 2012. Výbor a pokladník prověří opět možnosti vyrovnaného rozpočtu.
2. Plán činnosti SZO na rok 2012.

Výroční členská schůze ukládá výboru SZO Gladiris:
1. Doplnit plán práce na rok 2012 na základě připomínek členů.
2. Projednat připomínky a diskusní příspěvky včas a bude-li to žádoucí, dát na ně odpověď ve Zpravodaji.
3. Na územní radě v Novém Jičíně zajistit dotaci pro vydávání Zpravodaje.

Plán činnosti SZO Gladiris pro rok 2012:
1. Vydat dvě čísla Zpravodaje – odpovídá výbor organizace a redakční rada.
2. Uhradit členské příspěvky na ÚR v Novém Jičíně do 30. 6. 2012 – odpovídá pokladník.
3. Opětovně spolupracovat při konání výstav v regionech s co největší účastí členů a pěstitelů. Organizátoři těchto výstav ať nahlásí datum konání těchto výstav k možnému zveřejnění ve Zpravodaji. Žádáme také podat zprávu o průběhu, výsledku a hodnocení těchto výstav.
4. Stále platí, že do vedeného seznamu vyšlechtěných odrůd mečíků musí šlechtitelé s termínem do 15. ledna uvést popis, návrh jména a případně obrázek. U odrůdy bude prověřen její název, aby nedocházelo k duplicitám a posléze bude zařazena do seznamu odrůd.
5. Na základě úspěchu první výstavy v Holešově zabezpečit ve spolupráci se zahrádkáři z Holešova další rozšířenou výstavu.

V Otrokovicích dne 18. 2. 2012

České a slovenské introdukce mečíků 2012

ANUBIS, 379 LM (Koníček 2012) – Skvělá černě purpurová se sametovým nádechem a světlejšími středy okvětních plátků. Spodní okvětní plátky mají ještě tmavší odstín, jsou prohnuté dozadu. Velmi pěkný tvar silně zvlněných květů výborné voskovité substance. Konce okvětních plátků jsou protažené do špiček. Perfektní, dvouřadý klas dosahuje délky 70-80 cm s 24-26 puky, otevírá 10 a více květů, dalších 5 ukazuje barvu. Ojedinělý odstín této barvy, která svítí na všechny strany. Semenáč č. 40/1-1-92/95 (Olinka x Ebony Beauty), Z 3-4, W 3-4.

ATAMAN, 497 LM (Koníček 2012) – Květy jsou skořicově hnědé barvy se šlehačkově bílým žíháním a melírováním, které je velmi intenzivní na celém květu. Otevírá 7 až 9 jehlicovitých, zvlněných, voskově tuhých květů na robustních klasech s 22 až 24 poupaty. První spodní květ má středové uchycení, ostatní pak přecházejí do pravidelného dvouřadého uspořádání. Přínosná novinka v hnědém odstínu. Semenáč č. 4/7-1-06/08 (Hestia x El Diablo), Z 3, W 3-4.

BELLATRIX EXOTIC, 355 LM (Václavík 2012) – Svítivé, červené květy jsou celoplošně „šumrované" smetanově bílou. Spodní petály mají šumrování intenzivnější, podpořené zlatým nádechem. Klasy mají dvouřadé uspořádání, nesou 22 až 24 poupat, otevírá 9 až 10 květů. Květy jsou pěkně zřasené, silné voskovité substance. Velmi pěkná kombinace. Semenáč č. P 167-752, Z 3-4, W 4.

CANOPUS EXOTIC, 463 LM (Václavík 2012) – Obrovský vzrůst a nápadná barva, která doslova svítí - to je stručná charakteristika této novinky. Základní barva je krémově bílá, která je velmi silně šumrovaná a melírovaná svítivou, cyklámenově růžovou barvou. V hrdle je nepatrný namodralý tón. Klas dosahuje délky běžně 80 cm, počet poupat bývá 26-28, současně nakvétá 12 i více zvlněných a voskově tuhých květů. Pro své vlastnosti je předurčena pro výstavní, ale i komerční účely. Silně působivá kombinace. Semenáč č. P 199-758, Z 1-2, W 3.

DARK WINNER, 477 M (Šaran 2012) – Velmi pěkná, zářivě tmavě vínová s jiskřivým nádechem. Spodní okvětní lístky jsou velmi tmavé s nádhernou, slabou, stříbřitou kolorou. Květy jsou moderně zvlněné s neobvyklou voskovitou strukturou, čtvercového tvaru. Excelentní dvouřadé klasy dosahují 24 puků, jsou dlouhé přes 70 cm a současně udrží nákvět až 10 květů. Velmi zdravá a množivá novinka. Semenáč č. Šar. 44/05 (Black Pearls x 93-47), Z 3-4, W 3-4.

ELIGOR, 455 M (Koníček 2012) – Fantastický, lososově červený s nažloutle smetanovým středem, který je ostře červeně kolorován. Okraje okvětních plátků jsou tmavě červeně lemovány. Dělá nádherné, pravidelné dvouřadé klasy s 23 až 25 poupaty, současně nakvétá 9 až 11 květů. Květy jsou silně zvlněné, výborné voskovité substance. Atraktivní vybarvení a krásný tvar květů, udivuje návštěvníky letních výstav. Semenáč č. 7/1-1-92/97 (Olinka x Pink Fantasy), Z 4-5, W 4-5.

FANTAGHIRO, 443 M (Koníček 2012) – Krémově bílý základ je ze středů okvětních plátků do špiček napuštěn miminkově růžovou barvou. Plošší květy mají čtvercový tvar, jsou pevně uchycené na dvouřadém klasu, který nese 23 až 25 puků. Otevírá 10 až 12 silně voskovitých a zřasených květů. Květináře tento mečík uchvátí. Perfektní řezová a výstavní odrůda. Kladem je rovný a pevný stonek a dobrá množivost, přínosná novinka pro všestranné použití. Semenáč č. 21/1-2-05/08 (Pink Sherbeth x open), Z 5, W 4-5.

JOHANKA, 425 M (Václavík 2012) – Svítivě oranžová s lososovým přelivem, v nažloutlém hrdle je slabý karmínový proužek. Rostliny jsou robustního vzrůstu, klasy jsou dvouřadého uspořádání s 24 až 26 puky. Otevírá až 12 květů, které jsou široce rozevřené, zvlněné, dobré voskovitosti. Díky své barvě a vzhledu je atraktivní jak pro výstavní stoly, tak i pro trh s květy. Přínosná novinka v této žádané barvě, navíc vitálně roste a produkuje bezvadné hlízy. Semenáč č. P 74-388, Z 2-3, W 2-3.

JURÁŠEK, 300 LM (Koníček 2012) – Sněhově bílá s lehkým krémovým přelivem okolo hrdla, který později přechází v čistější bílý odstín. Vynikající, velmi krásný gladiol voskové substance, pěkně zvlněný a ideálního tvaru klasu. Klasy mají 24 až 26 poupat, otevírá 11 a více květů, 6 ukazuje barvu. Garantuji, že bude jedním z Vašich největších favoritů. Rostliny vykazují dobrý zdravotní stav a vzorové proporce jak pro vystavování, tak i pro řez. Na záhoně upoutává dokonalou stavbou klasu. Semenáč č. 20/1-1-98/00 (Zee Zee Lynn x open), Z 2-3, W 3-4.

LIONS EYE, 215 M (Mimránek 2012) – Žlutá miniatura s výrazným černě červeným okem. Pravidelně uspořádané klasy nesou 19 puků, květy mají trojúhelníkový tvar, vnitřní petály jsou tmavší. Výrazný barevně poutavý efekt jak na záhoně, tak i ve váze na stole. Semenáč BNT-5 (Dominick C x Virginity).

MERLIN, 402 EM (Koníček 2012) – Dvojtónová, světle zelenožlutá s vysokou dekorativností. Vyniká zvláštním tvarem květů s jemně nařasenými okraji. Rostlina vytváří pravidelné dvouřadé klasy na pevném stonku, který je odolný proti ohýbání. Klasy nesou 22-24 poupat, z nichž naráz vykvétá 8-10 zvlněných květů voskovité substance. Tvar květů je široce otevřený se zakulacenými květními plátky. Semenáč č. 6/3-2-93 [(Greenland x Lemon Meringue) x W. M. Blanden's Memory], Z 3, W 3.

MICIMUTR, 401 LM (Domský 2012) – Nádherný bílý s jahodově červeným očkem, které je krémově lemované. Klasy mají perfektní dvouřadé uspořádání, květy jsou silně zřasené se silnou voskovou substancí. Vynikající výstavní odrůda s výbornými parametry, otevírá 9 až 11 květů na klase s 24 až 26 poupaty. Velmi zdravá a množivá novinka. Semenáč č. 241 Do (44A/04 x Kremrole), Z 3-4, W 3-4.

NELIE, 571 M (Václavík 2012) – Perfektní novinka v krásném levandulově růžovém odstínu. Nařasené, velké květy mají svátečně bílá hrdla s nepatrnou karmínovou kresbou. Dvouřadé klasy jsou velmi vyrovnané, nesou 23 až 25 puků s pěkně zřasenými plošími květy voskovité substance, pravidelně rozmístěnými. Dobrý zdravotní stav, otevírá 8 až 10 květů. Semenáč č. P 232-179, Z 2-3, W 2-3.

ORANGE JOKER, 495 M (Domský 2012) – Květy mají hebkou, středně oranžově hnědou barvu, na spodních petálech je zlatě oranžové zabarvení. Okraje mají našedlou coloru. Drží 8 až 10 zvlněných květů, silné voskovité substance, dobře uchycených. Dlouhé klasy mají formální uspořádání květů, nesou 24 až 26 puků. Velmi zdravá, dobře se množící odrůda. Semenáč č. 208 Do (Caravan x Šokoladnica), Z 3, W 3-4.

PARIDES, 435 M (Koníček 2012) – Pastelově lososový se žlutým hrdlem a krémovými středovými žebry. Rostliny vytvářejí na poměrně dlouhých stoncích dvouřadé klasy s 23 až 24 poupaty. Květy jsou pěkně zvlněné, silné voskovité substance, okvětní plátky jsou lemovány tmavě růžovou. Odrůda působí velmi dekorativně, dvouřadý klas má perfektně uspořádány květy, které se částečně překrývají. Semenáč č. 53/1-1-05/08 (R-781 x open), Z 2-3, W 3-4.

X-FACTOR, 359 LM (Šaran 2012) – Ojedinělá, sametová, tmavě bordová odrůda s úplně černými poupaty. Krásně zvlněné květy trojúhelníkového tvaru mají uprostřed spodních okvětních plátků bílý proužek. Štíhlý, dvouřadý klas má výstavní parametry s 24 až 26 poupaty. Udrží 12 a více květů naráz rozkvetlých. Květy jsou pěkně zvlněné, voskově tuhé, zdravotní stav dobrý, dobře se množí. Parametry této novinky jí předurčují vítězit na výstavách. Nádherná novinka! Semenáč č. Šar. 19/03 (Dave's Memory x Black Pearls), Z 3, W 3.

ALDEBARAN EXOTIC, 455 M (Václavík 2011) – Pravidelně uspořádané květy v přísném dvouřadě jsou zářivě červené barvy s celoplošným bílým „šumrováním". Okraje okvětních plátků mají nádherný bílý lem. Vysoké, pevné klasy nesou 24-26 poupat moderně zvlněných, voskově tuhých. Klasy mají výstavní parametry, udrží 10-12 otevřených květů. Velmi dobře se pěstuje a je atraktivní nejen barvou, ale i perfektní stavbou klasu. *(dodatečná registrace)*

KERKIRA EXOTIC, 355 LM (Václavík 2011) – Výborná, zářivě červená s neobvyklým krémovým žilkováním spodních okvětních lístků. Otevírá 9 až 11 krásně zvlněných, voskově tuhých květů na 23 až 24 pukovém klase. Umístění a vzhled jsou výborné. Nikdy se neohýbá a se svými dlouhými stonky k řezu předpokládáme, že po ní bude velká poptávka v segmentu květin k řezu, ale i na výstavní stoly. *(dodatečná registrace)*

MADAGASKAR EXOTIC, 477 LM (Václavík 2011) – Krásnou stavbou klasů s perfektním dvouřadým uspořádáním se chlubí tento kultivar. Květy jsou rudě purpurové barvy s výrazně smetanově žlutě mramorovaným hrdlem. Velmi pevné, rovné klasy nesou 23-24 puků na delších stoncích, otevírá 9-11 květů, dalších 5 ukazuje barvu. Velmi dobře se pěstuje a jeho barva přitahuje oči. Je vhodný jak na výstavní stoly, tak i na řez květů. *(dodatečná registrace)*

ABRAXAS, 486 M (Rýpar 2012) – Sytě modrofialový, krásně zvlněný a voskový, ve své třídě nemá konkurenci. Sem. R 990 (Modrá řeka x Modrovous). 120/65 x 22/8/5 x 12.

CUCURACHA, 401 EM (Rýpar 2012) – Bílý s purpurově fialovými přelivy, hezky zvlněný exot s perfektní stavbou klasu. Sem. R 1009 (Extračistota x Marsianka). 120/65 x 22/8/6 x 12,5. *(foto není k dispozici)*

ČARINGA, 513 M (Rýpar 2012) – Citronově žlutý, stříkané vínové očko na žluté, komerční obr, zdravý a vitální s dobrou stavbou klasu. Sem. R 1076 (Zlatíčko x

open). 150/70 x 21/8/6 x 17. *(foto není k dispozici)*

DANUŠE, 473 LM (Petr 2012) – Světlá lila barva, veliké bílé oko, dvouřadý rovný klas i za sucha, 22 puků, 6 otevřených květů R 4, W 4 (Třebíč x vol. opyl.).

DOMINANTA, 557 M (Petr 2012) – Barva je tmavě červená, spodní petál je ještě tmavší, mohutný klas, pěkný dvouřad, 23 puků, 10 otevřených květů, R 4, W 4 (Jungle Flower x Purple Rose).

EDVARD, 457 LM (Petr 2012) – Barva je tmavě červená, na spodním petále bílá ryska, pevné uchycení květů, rovný klas i za sucha, 22 puků, 7-8 otevřených květů, R 4, W 5 (Kotnov x Zdenka).

ILONA, 472 M (Petr 2012) – Světlá lila barva přecházející do bílého hrdla, 18 puků, 6 otevřených květů. Dělá obrovský dobře klíčivý brut, který nepraská. RW 3 (Sem. 99/23-13).

MARCEL, 453 M (Petr 2012) – Barva světle červená, bílé oko, 22 puků, 6 otevřených květů. R 3, W 3 (Sem. 99/2-2).

MARKÉTA, 474 M (Petr 2012) – Tmavá levandulová, silné zkadeření, velmi dlouhý rovný klas i za sucha, 18-20 puků, 8 otevřených květů, jemné zkadeření květů. R 3-4, W 4 (Bronzová krajka x Čidul).

MICHAL, 411 LM (Petr 2012) – Barva světle krémová, do hrdla tmavší, velmi pevný klas i za sucha, pěkný dvouřadý klas, 20 puků, 7 otevřených květů. V-170 cm, R 3, W 3 (Třebíč x Peter J.).

RENÁTA, 427 EM (Petr 2012) – Bronzová barva v tmavším odstínu, do hrdla zlaté čárky, pevný rovný klas, 26 puků, 8 otevřených květů. RW 3-4 (Bronzová krajka x vol. opyl.).

SVATAVA, 434 EM (Petr 2012) – Barva je středně lososová, horní petál se šedým lemem, silné zkadeření i voskovitost, dělá rovné klasy i za sucha, 20 puků, 8 otevřených květů. RW 3-4 (Bronzová krajka x Juno).

SVATOMIR, 477 LM (Petr 2012) – Barva je tmavá lila, veliké bílé oko, pěkný dvouřadý klas, 20 puků, 8 otevřených květů. RW 2-3. Sem. 99-7-4 (Třebíč x vol. opyl.).

MESIÁŠ, 455 M (Novák 2012) – Svítivě červený, veliký krémový podklad v hrdle, na něm krvavé oko se špičkou. Květy mají parádní voskovitost i zvlnění, jsou uspořádány v perfektním dvouřadu. Klasy nesou 20-23 puků, otevírá 6-8 puků. Roste velice zdravě, dobře se množí. Novinka je velice vhodná na výstavní stoly, ale i pro řez květů. (Pulchritude x Černé moře).

GRANÁTOVÉ SLZY, 467 EM (Novák 2012) – Granátově červený, veliký bílý podklad v hrdle, na něm tmavší karmínový jazyk. Květy jsou voskově tuhé, silně zvlněné. Poutá návštěvníky výstav i na záhoně svoji barevnou kombinací a perfektním nákvětem zvlněných květů. Klasy nesou 21-23 puků, otevírá 6-8 puků. Silně působivá odrůda vitálního vzrůstu, dobře se množí. Tato novinka je předurčena vítězit na výstavách ve své třídě. (Holiday x Šepot).

FORMANKA, 465 M (Toušek 2012) – Nádherný cyklámově růžový s karmínovým hrdlem a tmavším lemem. Květy jsou výrazně zkadeřené, vysoce voskové substance. Klasy mají perfektní dvouřadé uspořádání, nesou 22 až 24 puků, udrží nákvět až 9 květů. Výstavní odrůda, vhodná i pro řez květů, vitální a množivá. Semenáč T04/09 (Listopad x Rampušák), Z 3,W 3.

AMIR, 475 LM (Štefan 2012) – Má první pojmenovaná odrůda, která byla křtěna

Ing. Ludmilou Duškovou na výstavě v Nemyčevsi. Udrží si minimálně 11 květů a vytváří kvalitní klasy, jež svou kvalitou nezapřou svůj původ v otcovské odrůdě. Je proto velmi vhodná pro řez. Sem. B80-135/1 (Poušovák x Rhey).

HELENA RŮŽIČKOVÁ, 303 LM (Štefan 2012) – Jemné květy ve žlutozelené barvě se zajímavým nádechem do lososově růžové barvy jistě zaujaly nejednoho návštěvníka výstavy. Odrůda vytváří více než 20 puků. Sem. B46-20/1 (Lemon Meringue x Emerald Ripple).

ČERVENÝ TRHÁK, 456 M (Roman 2012) – Farba tmavšia červená s ružovočerveným okom. Rovný klas s krásnym dvojradom. Výška 160 cm, s klasom 70 cm. Počet pukov 23 s 10 naraz otvorenými kvetmi. ZV=44. Semenáč 15-07-2 z kríženia Černý kámen x Jantarnaja Baltika.

ČIERNA BROŠŇA, 458 M (Roman 2012) – Farba čierno červená s bielymi znakmi v hrdle. Klas rovný dvojradový. Výška 130 cm s klasom 60 cm. Celkom až 26 pukov s 10 naraz otvorenými kvetmi. ZV=33. Semenáč 15-07-1 z kríženia Černý kámen x Jantarnaja Baltika.

KLEMENTINA, 367 LM (Roman 2012) – Farba tmavá ružová s bielymi znakmi na spodných lupeňoch. Klas rovný s perfektným dvojradovým usporiadaním kvetov. Výška 135 cm s klasom 75 cm. Má 23-24 pukov a drží 12-14 naraz otvorených kvetov. ZV=33. Semenáč 50-07-5 z kríženia Pink Cloudet x Ringmaster.

KRASLICA Z POĽANY, 455 M (Roman 2012) – Farba tehlovo červená, mierne zadymená, vo vnútri trochu ružovej. Klas rovný dvojradový. Výška 136 cm , s klasom 72 cm. Má 24/8/5 pukov. ZV=44. Semenáč 19-07-1 z kríženia Mamma Mia x Jantarnaja Baltika.

LENTILKA, 363 LM (Roman 2012) – Farba ružovo levanduľová so žltým okom. Výška 123 cm s klasom 55 cm. Počet pukov 20 s 10-12 naraz otvorenými kvetmi. ZV=44. Semenáč 50-07-3 z kríženia Pink Cloudet x Ringmaster.

MILICA, 335 LM (Roman 2012) – Farba lososová, spodné lupene tmavšie sfarbené so žltými linkami. Výška 125 cm s klasom 67 cm. Rovný klas s hustým dvojradom. Má 22 pukov a 10 naraz otvorených kvetov. ZV=44. Semenáč 47-07-2 z kríženia Medu Lase x Samba.

RUŽENA, 343 M (Roman 2012) – Farba pinkovo ružová so žltým okom na ktorom je tmavé ružové žíhanie. Výška 125 cm s klasom 55 cm. Klas rovný dvojradový s 21 pukmi a 10 naraz otvorenými kvetmi. ZV=33. Semenáč 6-02-8 z kríženia Cream de Mint x Pulchritude.

BARABÁŠ, 494 M (Mimránek 2012) – Středně čistá hnědá, vnitřní hrdelní lístky jemně lemovány zlatavou. Vysoký a pravidelný klas, 24 a více puků. Sem. BRD-1H (Huron Mask x Sirael).

VELKÁ MORAVA, 501 M (Mimránek 2012) – Bílý s krásnými fialovými jazyky. Dvacet puků i více. Velmi pravidelné uspořádání voskových květů. Sem. BJY-101 (Pulchritude x Cream de Mint).

EXPRESIDENT, 235 M (Mimránek 2012) – Stylový střední růžovo-lososový s velkým krémově žlutým okem zdobeným paprikově červenými tečkami. Středně zvlněné květy široce otevřené, středně voskovitý. Snadno udrží 9 otevřených květů z 22 puků na 55 cm květenství, v pravidelném dvouřadovém uspořádání. I jako malokvětý na záhoně dokáže soutěžit s velkokvětými

odrůdami. Sem. BJY-028 (Pulchritude x Cream de Mint). Introdukované u Peeters Enterprises, Kanada.

MADONA, 525 EM (Lelek 2012) – Základná farba mohutných kvetov je jemná ružová až „pink". Krásne červené oko so žltkastou obrubou mu dáva šancu vyniknúť medzi novinkami. Naviac jeho zdravie a kondícia sú každý rok spoľahlivé. Popri peknej farbe, kvalitná stavba klasu a nákvet mu zabezpečili dobré umiestnenie na výstavách najmä v kategórii tri klasy. Harlequine x Rumjanyje Ščotki.

LIVERPOOL, 435 LM (Lelek 2012) – Farba môjho obľúbeného futbalového klubu Liverpool. Okrúhle jemne nariasené kvety „liverpoolskej" červenej s malým koňakovým okom, sú uchytené na pevnej dlhej stonke. Vitálna sorta aj do „tvrdších" podmienok s dobrou množivosťou. Dick Delight x New Age.

SONG FOR SANDY, 364 M (Lelek 2012) – Už z diaľky je vidieť túto gladiolu na záhone. Svietivá farba v odtieňoch lilavo ružovej priniesla „Sandy" víťazstvo v kategórii novošľachtenia na výstave v Lipt. Mikuláši. Jej nie práve najkrajšia matka z neznámym otcom (asi bol krásavec) splodili excelentného potomka. Hocus Pocus x neznámy.

PARÁDA, 502 LM (Lelek 2012) – Kam farebne zaradiť túto sortu z mohutnými kvetmi? Hodne bielej, niečo zelenej, okraje lupeňov do fialova, a to všetko v jemnom pastelovom prevedení, proste paráda. Kvetná hlava čo do dĺžky, nepatrí medzi rekordné, ale je to daň za krásne veľké kvety ktoré musí stonka uniesť. Ocenená na výstavách. Májový květ x Figaro.

POLINIK, 445 M (Lelek 2012) – Polinik je názov vysokého špicatého končiara v korutánskych Alpách, kde som pracoval a odtiaľ jej názov. Vysoká rastlina so striedavým jednoradým usporiadaním kvetov má krásnu žiarivú farbu, ktorá upúta na záhone. Ľahko sa pestuje a dobre množí z veľkých brutov, ktoré sú okolo hľuzy. 90 % vzhľadu zdedila po matke Anne Leorah, vitalitu a množivosť po otcovi. Anna Leorah x Rumjanyje Ščotki.

ULTRAVIOLET, 443 M (Lelek 2012) – Sorta ktorú som možno nemal vôbec introdukovať má niekoľko extrémov. Elegantným pastelovým farbám sa nedá nič vytknúť, ale extrémne zriasenie a vosk natoľko zaťažujú kvet, že sa musí s klasom opatrne manipulovať. Súčasne otvorených kvetov na stonke môže byť až 14! Krehotinka-Fragile! Stará krajka x Andulka.

MARHUĽKA, 425 M (Lelek 2012) – Asi nejaká milá včelička či jemný závan vetra pomohol Marhuľke na svet. Občas aj pri samoopelení vznikajú zaujímavé sorty. Farba kvetu je naozaj marhuľová, ktorá sa až tak často u gladiol nevyskytuje. Táto šarmantná gladiola s rumencom na jazykoch obohatí farebnú škálu každého zberateľa zaujímavých sort. Jubilee x neznámy.

PALERMO, 358 LM (Lelek 2012) – Klas ako bič nesie 26+ pukov. Elegantný svetlý lem obrubuje všetky lupene bordovo čiernych kvetov (v puku čiernych). Malá nevýhoda tejto decentnej farby je to, že občas priláka strapky, ktoré rady hodujú na tmavých sortách. Palermo ešte ako semenáč, bol víťazom výstavy vo svojej kategórii. Davis Memory x Dark Brilliance.

AJAX, 545 EM (Lelek 2012) – Toto je prípad kríženia kde obaja rodičia sú v potomkovi zreteľný. Petra je krásna vitálna sorta v podobných farbách (tmavšia), tvar kvetu, nariasenie a vosk v lupeňoch je nesporne po exotickom

Albatrose. Táto farebná skupina je v gladiolách bohato zastúpená, avšak súhrou všetkých uvedených vlastností je Ajax výnimočný. Petra x Albatros.

XAVIER, 433 EM (Lelek 2012) – Xavier je borec s vysokými parametrami vo všetkých smeroch. Mohutná rastlina 170 cm vysoká z toho 2/3 tvorí kvetná hlava (tak to má byť u všetkých gladiol) s 12 až 14 otvorenými kvetmi s celkového počtu 30 pukov. Vysoký počet súčasne otvorených kvetov, výborný nákvet a stavba klasu je nesporne dedičstvo po matke Royal Spire. Vyžaduje dobrú výživu a nemá rád úpal. Potencionálny víťaz výstav. Royal Spire x Rumjanyje Ščotki.

RUŽOVÉ SNY, 433 M (Lelek 2012) – Holandský tip gladioly s ružovou farbou a jej odtieňmi a tmavo ružovým jazykom s jemným nariaseným. Vyžaduje priaznivé nasvietenie aby vynikla jej krása. Pekná stavba klasu na ktorom je bežne 10 súčasne otvorených kvetov ako aj ostatné parametre jej zabezpečili titul Grand Champion výstavy v Poľsku. Rumjanyje Ščotki x Dick Delight.

Ó SAHARA!, 493 E (Lelek 2012) – Sahara je už dlhšie v obehu, no oficiálne ešte nebola introdukovaná, stihla však pozbierať ocenenia a obdiv divákov najmä v Poľskom Rybniku, kde získala titul „Najkrajšie novošľachtenie výstavy". Pohľad na zvláštnu farbu kytice zo „Sahary", vyvoláva asociácie o farbe piesku a zapadajúcom slnku nad Saharou. Takýmto tipom gladiol pre ich veľmi zvláštne sfarbenie a celkový vzhľad sa hovorí exotické. Cením si ju aj preto, že kvitne medzi prvými a je nenáročná na „obsluhu". Destera x neznámy.

MEDOVÉ SRDCE, 441 M (Lelek 2012) – Semienko sa nevedno ako objavilo a Medulienka na moje potešenie vzklíčila. Jemný nádych ružovej na každom lupeni kvetu z jazýčkom medovej farby. Ako to býva u najdúchov, má tuhý život a krásou sa zavďačí. Veľmi zdravá, množivá sorta. Pôvod neznámy.

TINA, 440 E (Lelek 2012) – Biely kvet s jemným nádychom do ružova má pevnú štruktúru za ktorú vďačí silnej vrstve vosku v lupeňoch a kvalitnému zriaseniu. Na kvetnej hlave je 24 pukov. Kvitne medzi prvými na záhrade, preto je stálym a obdivovaným exponátom na prvej výstave v sezóne, v Rajeckých Tepliciach. Figaro x Anna Leorah.

CABERNET, 254 M (Belička 2012) – Okrajom svietivo tehlovo červená. Smerom do stredu prechádza tmavšie vyfarbenie. Oko a jazýček je lemovaný bielou žilkou a stredom spodného lupeňa je biela žilka. 3. miesto Liptovský Mikuláš ako semenáč roku 2009. RW 4 22/8/4. Semenáč 207/28, Xixi x Olívia.

CINZANO, 301 LM (Belička 2012) – Vrch kvetu smotanovo biely. Hrubý vosk, čipka. Spodné krásne veľké červené oko olemované bielou kresbou. RW 5 22/8/4. Semenáč 207/49, Ráj srdce x Esperanto.

CITRÓNOVÝ PINK, 361 M (Belička 2012) – Okrajovo príjemne slabučko pinkovo ružový, postupne smerom do stredu prechádza do citrónovo banánového vyfarbenia. Hrubá čipka, dobrá dĺžka klasu, vosk. RW 5, 22/10/4, Semenáč 207/107, Beautiful Angel x Jarní tání.

ČÍNSKY SEN, 341 M (Belička 2012) – Vrch kvetu sfarbený do mliečnoružovej, príjemne pinkovej. Pekné žlto mliečne oko, na ktorom sú červené paprsky na žltom podklade. Prísny dvojrad, stredný vosk. RW 3, 24/10/5. Semenáč 207/56, Ráj srdce x Janus.

PAULINKA, 333 M (Belička 2012) – Horná polovička kvetu je nežne

pinkovoružová. Okraj kvetu zvláštna čipka. Spodná časť lupeňov je citrónovo banánovo žltá. Príjemné sfarbenie kvetu. RW 3, 23/10/5. Semenáč 207/58, Ráj srdce x Sunny Day.

LIBUŠE, 413 M (Ehl 2012) – Světle žlutý s výrazně žlutými spodními petály, v hrdle červené značení. Udrží otevřených 7 zřasených květů na květenství dlouhém 60 cm. Výborný k řezu, vynikající zdravotní stav. (Arabella 500 x Balakan). Introdukované u Peeters Enterprises, Kanada.

VYŠEHRAD, 511 M (Ehl 2012) – Obrovský krémový, spodní okvětní plátky se žlutým jazykem, v hrdle červená skvrna. Květy mají čtvercový tvar, lehce zvlněné, střední voskové substance. Vysoce kvalitní řezová odrůda do tmavých místností. Mírná, příjemná vůně, dobře množí, pěkné červené hlízy, lákavý pro další křížení. (Arabella 500 x Balakan). Introdukované u Peeters Enterprises, Kanada.

AMETHYST, 501 M (Domský 2012) – Velké, křídově bílé, velmi tuhé a lehce zvlněné květy mají ametystově nachově fialové očko, srovnané jsou v perfektním dvouřadu na dlouhých a tuhých klasech s 25 poupaty a s 8-9 najednou otevřenými květy. Velmi dobře se množí a dělá velké bruty, výborný rodič. Semenáč 254-06 (Marsianka x Měsíční třpyt).

HOŘÍCÍ SNÍH, 401 M (Domský 2012) – Krémově bílé, silně zřasené voskové květy s ohnivě červeným okem. Perfektní dlouhé klasy mají 25-27 puků, 6-8 najednou otevřených květů. Výborný zdravotní stav. Semenáč 292-07 (40A-04 x Kremrole). Na výstavě Floria ve Věžkách 2011 vzbudila značný zájem.

AORTA, 411 M (Novák 2012) – Smetanově bílý, veliké jasně svítivé červené rozpité oko, zabírající polovinu květu. Květy jsou střední voskové substance, nádherně zvlněné. Klasy nesou 20-22 puků, otevírá 6-8 puků. Odrůda je vhodná jak na řez a dekoraci, tak i na výstavní stoly. Jako semenáč získal v roce 2009 1. cenu na výstavě mečíků v Nemyčevsi. Z křížení (Holiday x Romantik).

KRÁLOVSKÝ LOSOS, 436 LM (Domský 2012) – Svítivě lososově oranžové, perfektně zřasené a voskovité květy s kouřovým nádechem mají okraje všech petálů 3mm šedě lemované. Tuhé, výborně vyvážené výstavní klasy s 25-27 poupaty, 8-10 najednou otevřených květů ve dvouřadu. Semenáč 294-07 (Caravan x Petra). Oceněná na výstavě v Častolovicích 2011.

LETNÍ KARNEVAL, 425 E (Domský 2012) – Jemně zvlněné květy jsou broskvově meruňkové, velké kontrastní šarlatově červené oko je při okrajích sypané a silně žlutě lemované. Atraktivní do trhu, dekorativní na výstavách. Velmi raný, často kvete jako první na zahradě. Pěkné klasy s 20 poupaty, 6-7 najednou otevřených květů. Semenáč 264-07 (Lemon Meringue x Znojmia).

LOSOSÍ JIKRY, 436 M (Mitiska 2012) – Zářivá, čistě lososová, zcela výjimečná barva. Nádherně tvarované květy jsou silně zřasené s voskovou substancí. Pevné dekorační klasy s 17-20 puky, vysoká množivost. Pochází z Divinity x směs pylů.

MALINOVÝ PUNČ, 545 LM (Domský 2012) – Sladce růžové, silně voskové a zřasené velké květy mají sytě karmínově růžové středy a světleji vybarvené okraje. Dlouhý výstavní klas s 25 poupaty, 8 najednou otevřených květů ve dvouřadu. Semenáč 299-07 (40A-04 x Lady Lucille). Obdivovaná na výstavě Zahrada Vysočiny v Žirovnici 2011.

MARS, 456 LM (Kovařík/Kříž 2012) – Tmavě červený se zlatou čárkou. Na dlouhém klase udrží 8-10 rozkvetlých květů krásně zvlněných a voskových. Velmi zdravá a množivá, výborná k řezu. Semenáč číslo S44.

MIROSLAVA NĚMCOVÁ, 400 LM (Kříž 2012) – Dokonale tvarované silně zvlněné a voskové květy. Tento mečík pokřtila při letošní výstavě Zahrada Vysočiny v Žirovnici svým jménem předsedkyně poslanecké sněmovny a mezi návštěvníky se těšil zaslouženému obdivu.

NOVÝ MĚSÍC, 413 LM (Kovařík 2012) – Velké, pěkně rozevřené voskové a hrubě zvlněné květy jsou pastelově krémově žluté, spodní petály jsou sytě žluté bez příměsi zlaté. Dlouhé klasy, výborné uchycení, dvouřadé vedení s 8-10 najednou otevřenými květy, 26 puků.

SAHARA GOLD, 316 M (Kříž 2012) – Sytě zlatožluté až blatouchově žluté, perfektně tvarované, krásně zřasené a voskové květy. Klas s 22-24 puky udrží 8 rozkvetlých květů. Vylepšený Golden Cross. Z křížení (Golden Cross x Nš416). Přínos v tmavě žlutých odrůdách.

SIRÉNA, 475 M (Novák 2012) – Růžovofialová barva, na krajích petálů tmavší, spodní petály intenzivně tmavší. Klas má 20-22 puků. Zajímavá netradiční barva v sortimentu a perfektní uchycení květů ještě umocňují vlastnosti odrůdy. Je množivá, vhodná jak na výstavy, tak i pro trh květů. Z křížení (3200/48 x Bradley).

SPLNĚNÉ PŘÁNÍ, 468 EM (Mitiska 2012) – Barva je unikátní, tmavě fialově purpurově červená, těžko se nejenom popisuje, ale i fotí. Velké květy jsou silně zvlněné a hrubě voskové se sametovou texturou, na výstavních klasech jsou uspořádané ve dvouřadu. Robustní a zdravý vzrůst. Z křížení (Denisa x Černý kámen).

ZÁŘIVÉ SLUNCE, 427 EM (Mitiska 2012) – Zářivá kombinace oranžové a velkého sytě žlutého oka, květy jsou pěkně zvlněné a voskové, klasy jsou dlouhé, řezové i výstavní s průměrně 22 poupaty a 7 najednou otevřenými květy. Vitální, výborně roste. Selekce z křížení (Západ slunce x směs pylů).

DANUŠKA, 441 M (Kříž 2012) – Velmi světle růžové a jemně zvlněné voskové květy mají barvu po rodičích (Dana x Bambino), ale jiný tvar květů a značně delší klas. Jako semenáč byla sledována a prezentována pod pracovním jménem Dana Long.

GRANÁTNÍK, 356 M (Kříž 2012) – Velmi zdravá vitální a množivá odrůda, z větších hlíz narůstá do velikosti 356. Sytě červené květy jsou tuhé, pěkně zvlněné a vydrží dlouho ve váze. Z křížení (Tyr x Krásná perlička).

TOLEDO, 337 LM (Kříž 2012) – Zajímavá nová barva tmavě lososově šarlatová s měděnými odstíny. Květy jsou silně zvlněné a voskové, 6-8 otevřených na klase s 24-26 puky. Vynikající řezová i výstavní odrůda nevšední barvy a tvaru. Sourozenec oblíbené odrůdy Jihlava z křížení Orange Bouquet x Inca King.

PRESENCE, 465 M (Novák 2012) – Cyklámově růžový, světlejší spodní petály a na nich tmavší oka s bílou ryskou. Květy jsou pěkně tvarovány, mírně zřasené a voskové, formálně uspořádány, klasy nesou 18-20 puků, otevírá 6-8 květů. Roste velmi vitálně, dobře se množí, řezová i dekorační novinka. Z křížení (Maltian Blue Grotto x Charleston II).

ALBÍN, 410 EM (Mikulášek 2012) – Bielo krémová, zriasená, lupene stočené do špičiek. Sem. 8/07-8 (Destera x Ivory Qeeen), V-145/70, P-25/11/6, R-4, W-4.

BALZÁM, 472 M (Mikulášek 2012) – Čistá levandulová s ukážkovým dvojradom. Sem. 26/07-1 (sdlg. 24/01-1 (Joker) x Cardinal), V-145/65, P-25/12/6, R-3, W-3.

BLEDULA, 460 EM (Mikulášek 2012) – Bielo naružovelá čistá farba. Sem. 8/07-1 (Desetra x Ivory Queen), V-140/60, P-24/10/6, R-2, W-3.

BOHYŇA, 473 LM (Mikulášek 2012) – Výstavná ružová, lem sýtejší. Od stredu nadol žltá s ružovým lemom. Sem. 22/07-1 (Caballero x Kejda (4/00-66)), V-150/70, P-25/10/6, R-3, W-4.

BOREC, 436 LM (Mikulášek 2012) – Žiarivo lososová, striedavo jasnejšia a sýtejšia, vzorný dvojrad. Sem. 15/07-1 (sdlg 24/01-2 (Fire & Ice x Bryanne Nicole) x Kejda (4/00-66)), V-140/70, P-26/12/6.

ČARO, 463 M (Mikulášek 2012) – Žiarivá ružová s krémovo žltým okom, intenzívne zriasenie. Sem. 14/07-8 (Jarní tání x Tatranský orol), V-140/65, P-24/10/6, R-4, W-4.

GABIKA, 461 LM (Mikulášek 2012) – Jemná ružová, spod karmínové mramorovanie na kréme. Sem. 16/01-5 (Syrákov x Bambino's Bib), V-145/75, P-25/10/6, R-2, W-3.

HANA, 445 M (Mikulášek 2012) – Lososovo červená, kraj sýtejší, stred belavé mramorovanie a jemné karmínové lúče. Sem. 14/07-5 (Jarní tání x Tatranský orol), V-145/65, P-24/8/6, R-2, W-3.

CHANEL, 463 M (Mikulášek 2012) – Jasná, malinovo ružová, v strede slabá oranžová na kréme a jemné karmínové lúče. Sem. 43/02-2 (Chandelle x Bryanne Nicole), V-140/70, P-24/12/6, R-2, W-4.

JOKER, 476 LM (Mikulášek 2012) – Sýta, fialovo ružová, na spodu slabé mramorovanie, vzorný dvojrad. Sem. 24/01-1 (Fire & Ice x Bryanne Nicole), V-140/70, P-26/12/6. R-3, W-4.

MARIAN, 301 M (Mikulášek 2012) – Biela zriasená, v strede ružový tieň, vzorný dvojrad. Sem. 1/06-5 (Pulchritude x sdlg. 24/01-1 (Joker)), V-135/60, P-24/10/6, R-3, W-4.

NEŽNÁ, 461 M (Mikulášek 2012) – Pastelová bielo ružová, na spodu rozpité ružové oko. Veľmi nežná kombinácia. Sem. 6/07-2 (Polaban x Ivory Queen), V-135/65, P-24/10/6, R-3, W-3.

RENATA, 475 M (Mikulášek 2012) – Sýta ružovo fialová, na spodu purpur s jemným bielym lúčom. Sem. 1/06-6 (Pulchritude x sdlg. 24/01-1 (Joker)), V-135/60, P-24/10/6, R-2, W-3.

ROSE LADY, 464 M (Mikulášek 2012) – Dva odtiene ružovej, žiarivá farba. Udrží až 14 kvetov z 24. Sem. 5/07-2 (Polaban x sdlg. 43/02-2 (Chanel)), V-140/65, P-24/14/7, R-3, W-4.

RÓZKA, 474 EM (Mikulášek 2012) – Fialovo ružová s jemným krémovým mramorovaním. Sem. 8/07-4 (Destera x Ivory Queen), V-140/60, P-24/10/6, R-2, W-3.

RUŽENA, 473 EM (Mikulášek 2012) – Nežná ružová s jasnými škvrnami. Sem. 8/07-6 (Destera x Ivory Queen), V-140/65, P-25/10/6, R-2, W-3.

RUŽOVÁ KRAJKA, 473 LM (Mikulášek 2012) - Ružová, horný lupeň z polovice žlto

zelený. Všetky lupene majú tenký dymový zúbkovaný lem. Sem. 1/07-1 (Ivory Queen x sdlg. 24/01-1 (Joker)), V-140/65, P-24/10/6, R-4, W-4.

RUŽOVÝ OBOR, 565 M (Mikulášek 2012) – Ružová, kraj sýtejší v strede slabší krém. Robustná s dlhým klasom. Sem. 7/07-1 (sdlg. 7/02-2 (Gay Festival x Red Majesty) x Kejda (4/00-66)), V-165/85, P-24/9/6, R-3, W-3.

SAMARITÁN, 565 M (Mikulášek 2012) – Majestátna ružová s veľkým krémovým okom. Sem. 29/07-1 (Generál Patton x Kejda (4/00-66)), V-155/75, P-25/10/6, R-3, W-3.

SEMIŠ, 421 LM (Mikulášek 2012) – Pastelovo marhulová, v strede jemné červené rozpité očko. Sem. 19/07-1 (Bryanne Nicole x Kejda (4/00-66)), V-145/65, P-25/10/6, R-2, W-3.

SVETLANA, 461 LM (Mikulášek 2012) – Jemná, krémovo ružová, stred smotanovo žlté oko. Sem. 15/07-3 (sdlg. 24/01-2 (Fire & Ice x Bryanne Nicole) x Kejda (4/00-66)), V-140/65, P-25/10/6, R-2, W-3.

TMAVÁ LILA, 477 M (Mikulášek 2012) – Tmavá fialovo ružová, na spodu purpurová, vzorný dvojrad. Sem. 1/06-4 (Pulchritude x sdlg. 24/01-1 (Joker)), V-135/65, P-24/10/6, R-2, W-3.

VALENTÍNKA, 465 LM (Mikulášek 2012) – Dva odtiene ružovej, vrch svetlý, spod sýty s úzkym krémovým lemom. Sem. 18/07-1) (Bryanne Nicole x Ivory Queen), V-145/65, P-24/10/6.

Šlechtění mečíků, tulipánů a jiřin

Přednáška Ing. Jiřího Václavíka, konaná v Praze 27. – 29. května 2011
Dle zvukového záznamu zpracoval
a pro Zpravodaj Gladiris ilustracemi doplnil Ing. Dušan Slošiar

Vítám vás na této mojí přednášce, která asi nebude atraktivní pro řadu z Vás. Já jsem se šlechtěním a pěstováním zabýval celý život, proto je toto téma pro mne zajímavé, vás to možná zajímat nebude. Budu se snažit mluvit a mluvit a mluvit, a abych poznal, že nespíte všichni, klidně mi můžete skákat do řeči. Jsem zvyklý na to, že se mne zahrádkáři na mých přednáškách hodně ptají, takže bych prosil i Vás, abyste se ptali na vše, co vás zajímá. Tak budu aspoň vědět, že mi někdo naslouchá.

Začal bych vyprávěním o zahradním mečíku, který je již řadu desetiletí a rovněž i v současné době nejrozšířenější květinou ze skupiny hlíznatých květin. I když se nejedná o pravou hlízu, jedná se o přechodný typ, takzvanou cibulovitou hlízu, která má něco z cibule a něco z hlízy, jsou mečíky řazeny do hlíznatých kytek.

Mečík je poměrně mladou kytkou, pěstovanou v kultuře. Před 200 lety o mečíkách ještě vůbec nikdo nic nevěděl a nikoho nezajímaly. První šlechtění bylo na přírodním mečíku provedeno v Anglii p. Herbertem, který křížil zkrátka něco s něčím, co mu padlo do ruky. V roce 1819 tento pán, který byl vědeckým pracovníkem, napsal anglické Královské společnosti zemědělské, že se domnívá, že mečík se stane tou nejoblíbenější květinou z cibulnatých a hlíznatých květin, a že převálcuje v oblibě určitě i tulipány. Bohužel historie ukázala, že se pan Herbert mýlil a musím přiznat,

že i já, 150 let po něm, jsem se zmýlil ve svých předpokladech, když jsem svůj pracovní život zaměřil na šlechtění mečíků. Neúprosné jsou statistiky. Takže si poslechněte pár čísel, ukazujících, jak to vypadalo a vypadá v současné době s mečíky a dalšími cibulovinami v Holandsku, což je země, která je největším producentem cibulnatých a hlíznatých květin. V Holandsku jsou každoročně vydávány přesné statistiky, na kterých je možno stavět. Je pravda, že mečíky jsou pěstovány na celém světě, v Americe, na Novém Zélandě, v celé Evropě, v Polsku, Lotyšsku, Litvě, nicméně ta největší a podstatná část světové produkce mečíků pochází z Holandska. V 50. nebo 60. letech, když jsem nastoupil do Heřmanova Městce do zaměstnání, nebyly mečíky u nás rozšířeny. Něco se dováželo z Holandska, ale bylo to absolutní minimum, poněvadž na dovoz kytek nebyly peníze. Takže v 60. letech jsme rozhodli, že by bylo potřeba začít produkovat v ČSR vlastní cibulnaté a hlíznaté květiny. Této činnosti jsem tehdy věnoval většinu svého pracovního času, poněvadž tato produkce byla v té době to nejdůležitější. Šlechtění byla časem taková moje soukromá nadstavba, které jsem se věnoval tehdy po pracovní době, po celý život z vlastního zájmu. Já jsem nastoupil do Heřmanova Městce v roce 1961, když už tam šéfoval p. Jindřišek, který v polovině 40. let pěstoval mečíky v zahradnictví v Nové Pace a začal se už kolem roku 1944 věnovat vlastnímu šlechtění mečíků. V roce 1957 přešel do ŠS Heřmanův Městec, kam přenesl i všechny své materiály, týkající se šlechtění mečíků a jiřinek. Byl nejproduktivnějším z oněch tří či čtyř našich soukromých šlechtitelů; vyšlechtil 20 odrůd, které se zavedly do velkovýroby, řadu let se pěstovaly a byly na svou dobu poměrně dobré. K té statistice: Mečíky byly v 50. letech považovány za nosnou kulturu, jenomže během času se zjistilo, že v podstatě jsou mečíky k ničemu a upřímně řečeno musím na závěr svého života konstatovat, že je to kytka nanic, poněvadž mečíky nepatří do okrasné zahrady. Překážejí tam celé léto a podzim, potom slavnostně na 5 dní vykvetou, pokud je nesežere třásněnka nebo nějaké choroby. Pak šeredí zahradu. Je potřeba se na věci, ať je milujeme sebevíce, dívat jako na takové, jaké skutečně jsou. Mečíky tedy patří do produkční části zahrady, kde pěstujeme zeleninu, tam si můžeme mečíky nasázet, protože jsou určeny jen k řezu. Na záhoně udělají parádu první tři dny. Potom začnou odkvétat spodní květy a pak už to není moc hezký pohled. Mečíky uřežeme do vázy, když se začnou otvírat první květy. Když vyměňujeme vodu, vydrží ve váze týden i deset dní, když je váza ve stínu. Existují i přípravky na úpravu vody. Ale není to kytka zázračná. Rychlení mečíků, které bylo módní záležitostí v 60. – 70. letech, je absolutně k ničemu. Nebylo to rychlení, bylo to jen přirychlování, takže to kvetlo o 1 měsíc dřív než na záhoně, zabíralo to rozsáhlý, velice cenný a nákladný prostor skleníků. Ve váze vydržely daleko méně než ze zahrady. Proto se od rychlení mečíků velice intenzívně ustupuje a už se zřídkakdy objeví v prodeji rychlený mečík. Nevýhodou rychlení mečíků je rovněž to, že je to rostlina velice náročná na světlo. Nemůže se proto rychlit od počátku ledna, muselo by se nákladně svítit. Proto se přirychluje až od počátku března a vykvete v červnu. Co se rovněž podepsalo na snížení produkce mečíků, jsou lilie.

V roce 1987 se mečíky pěstovaly na ploše 2320 ha. Po nástupu lilií v roce 1998 se mečíky pěstovaly na ploše už jen 1700 ha. A v roce 2010 byly mečíky vysázeny na ploše jen 840 ha. Je to nebývalý pokles výroby o 2/3 ploch. Pan Herbert

předpokládal, že mečíky převálcují tulipány. Tulipány jsou však od 50. let až dodnes (2010) stále vysazovány na ploše 10 000 ha, mečíky jen na 840 hektarech. To jsou čísla. Ale umíte si představit plochu 10 000 ha? Jeden hektar je hodně, 10 ha je podstatně víc, 100 ha je zase víc, 1000 ha vysázených jednou kytkou si už neumíme představit vůbec. Tulipány jsou ale vysazovány na ploše 10 000 ha. (Je to pro představu plocha čtvercového pole 10 km x 10 km , pozn. redakce.)

Úbytek plochy gladiol byl hlavně zapříčiněn rozmachem pěstování lilií. Na rozdíl od mečíku je lilie kytka nepřekonatelná. V první řadě nemusíte lilie na podzim vykopávat. Prostě je prsknete někam do zahrádky, někam je vysadíte a ty lilie tam mohou vegetovat a vegetovat 4-5 roků. Cibule se namnoží, potom je můžete přesadit. Oproti mečíkům je to bez práce. Mečíky musíte na podzim vykopat a na jaře je zase zasadit, mezitím pracně skladovat, pokud vám je ve skladu nesežerou třásněnky a houbovky. To u lilií vůbec neexistuje. Z hlediska chorob jsou na tom lilie trošičku líp než mečíky. Taky trpí fuzáriem, houbovými chorobami, to je pravda, ale nemají to skladovací období a třásněnku, která je hlavním likvidátorem mečíků nejen u všech zahrádkářů, ale bohužel i ve velkovýrobě. Lilie jsou na rozdíl od mečíků všestranně použitelné. V zahrádce je můžeme vysázet do ozdobné části, jsou nesmírně dekorativní, od vyrašení jsou pěkné i rostliny, kvetou 14-20 dní podle odrůd, dělají v zahradě parádu a i po odkvětu jsou dekorativní, dá se na to koukat, kdežto u mečíků to není, ten začne žloutnout, takže žádná paráda z mečíků není. Ale co hlavně podpořilo rozvoj lilií, je jejich využitelnost pro rychlení. Mečík lze na rozdíl od lilií jen přirychlovat, a to až od března. Technologie rychlení lilií je v současnosti vypracována velmi dokonale. Lilie lze zmrazit na –2°C a na rychlení se dají použít v kteroukoliv denní, noční i roční dobu. Stačí je kdykoliv vytáhnout z chladírny a rychlit celoročně od ledna do prosince. Tato vlastnost lilií byla hlavním důvodem, proč došlo k onomu fantastickému boomu jejich pěstování a šlechtění. U lilií bylo za posledních 30 roků zaznamenáno obrovské zlepšení estetických, hospodářských a ostatních znaků. Lilie mají nekonečný potenciál, který se rozšířil mezidruhovým křížením. Takže ty dnešní lilie se nedají srovnat s liliemi před 50. lety, kdy šlechtění probíhalo v 40. – 50. letech jen v Americe. V 60. letech se začalo přesouvat zvolna do Holandska, rovněž celková množitelská plocha lilií je dnes hlavně závislá na holandské produkci.

Lilie se v 50. letech pěstovaly odhadem maximálně na ploše kolem 1000 ha, hlavní produkce byla americká. V roce 1997 se už v Holandsku pěstovaly na ploše 3600 ha, v roce 1998 na ploše 3930 ha, v roce 2000 na ploše 4500 ha. Vrcholu bylo dosaženo v roce 2002, kdy představovala v Holandsku množitelská plocha lilií 4600 ha. A vtom to udělalo bác. Začal být přetlak, nadvýroba, obrovský pokrok technologie. Počítalo se s uvolněním trhu ve střední Evropě, jenže v roce 2002-2003 zůstala 1/3 výroby neprodaná v chladírnách. Zjistilo se, že koupěschopnost obyvatel bývalých socialistických států, které byly potenciálním odběratelem, je nízká, že kytky nejdou na odbyt, protože tam nejsou peníze. Zkrachovalo velké množství firem, došlo k omezení, v roce 2004 došlo k poklesu velikosti osázené plochy na 3700 ha, v roce 2007 na 3230 ha a v roce 2009 poklesla osázená plocha v Holandsku na 2990 ha.

Lilie jsou nosnou venkovní kytkou pro nové století. Šlechtitelský pokrok byl v Holandsku fantastický, technologický postup pěstování byl neskutečně obrovský.

Byly vymyšleny mašiny na sázení, sklízení, na hlávkování, všechno se ve skleníkách zmechanizovalo a zautomatizovalo, zlepšila se technologie vysazování, takže podíl lidské práce na produkci klesl na minimum. Dříve se sadilo na 1 ha kolem 500 000 cibulí, technologickým pokrokem došlo k navýšení na 900 000 cibulí na 1 ha, při poklesu plochy produkce moc neklesla. Lilie začaly jít cenově výrazně dolů, dnes není výroba jedné lilie o moc dražší než výroba jednoho mečíku, rozdíl je tam asi 20 %. Pěstitelé padají na hubu pro obrovskou konkurenci, pro nás jako spotřebitele je to příjemné. Ale nesměli by tu být obchodníci. Já vím za kolik se to dá v Holandsku nakoupit. Přitom je to materiál od pana Jošta, vím za kolik to v Holandsku nakoupil, za kolik to tady při importu prodá. Když vidím, za co to obchodníci v krámě prodávají, připadá mi to zcela nesmyslné. Teď když jsem jel sem, čekal jsem asi 5 minut na autobus, koukal jsem na ceny a kvalitu na krámu u zastávky. Viděl jsem v prodejně verbenu, tu nejobyčejnější, která se od 1. března pěstuje ze semene, byla nabízena za 48 Kč. Nechtěl jsem věřit svým očím, oni jsou totálně nestoudní, totiž ti obchodníci. Já vím, že to jde přes několik překupníků, každý chce vydělat 100 i 150 % a pak ty ceny vypadají jak vypadají.

Takže lilie převálcovaly gladioly, gladioly odešly do ztracena, protože jsou blbý a protože se nechaly převálcovat, tulipány jsou 400 roků základní neměnnou kulturou venkovních cibulnatých květin. Je zajímavé, že jiřinky, dahlie, mají různé výkyvy 250 roků, ale v současné době si drží standard na 500 ha. Narcisy vylítly nahoru trošičku v důsledku nenáročnosti a šlechtění, bývaly na 1500 ha, v roce 2002 se sázely na ploše 2000 ha. A pomalu popolézají. Hyacinty jsou stabilně vysazovány na ploše 1000 - 1100 ha.

Povídáním o šlechtění mečíků vás budu asi trochu nudit. Chcete něco vědět, nebo už chrápete všichni? Dáme přestávku? ... Budu kecat o mečíkách, tulipánech a jiřinkách, nic jiného neznám, trochu snad lilie, protože jsem je dělal. Připravil jsem si poctivě mečíky, zatím mluvím spatra.

Původní jihoafrické mečíky, na kterých se začínalo křížit:

Gladiolus blandus

Gladiolus cardinalis

Gladiolus floribundus

Gladiolus dalenii

Gladiolus saundersii

Gladiolus oppositiflorus

Gladiolus tristis

Gladiolus papilio

Teď trochu z historie o šlechtění gladiolů. Současný zahradní mečík je umělý kultivar, který vznikl mnohonásobným křížením přírodních druhů, kterých je po světě kolem 200. Na zahradním mečíku se podílí pouze 7-8 přírodních druhů, bohužel v genofondu našeho zahradního mečíku jsou zastoupeny jenom jihoafrické druhy.

V Jihoafrické republice se ze známých 200 přírodních druhů vyskytuje v přírodě asi 130 druhů, dále existují druhy euroasijské v Asii a jižní Evropě. U nás se vyskytují taky dva přírodní mečíky, je to mečík střecholistý a bahenní.

Mečík bahenní

Mečík střecholistý

Euroasijské a naše druhy jsou mrazuvzdorné. Jenže v našem zahradním mečíku jsou zastoupeny jenom druhy jihoafrické, žádný mrazuvzdorný, proto musíme mečíky před zimou sklízet. Kdybychom se my šlechtitelé vykašlali na to, zda to má červený štrejch, nebo růžové oko, nebo jestli je mečík 70–180 cm vysoký, a místo toho se zaměřili na to, aby někdo vnesl mrazuvzdornost do současného zahradního mečíku, pak by došlo k obnovení slávy mečíků. Nemusely by se sklízet a staly by se významnou zahradní kulturou. Ono to není tak jednoduché. My se snažíme, aby to bylo co nejvíc zkadeřené, voskovité, co nejkrásnější barevně a stále je to stejné za těch 150–200 let. Pořád se to mele dokola, tam už nejsou znaky, které mohou být vylepšeny. Mrazuvzdornost, ta by vrátila mečík do slávy. Ta mrazuvzdornost je dána geneticky. Základní chromozomové číslo mečíků je n=15, 2n=30 je diploid. Jenže ty přírodní druhy se liší chromozomovým číslem a tam se to pohybuje v násobku těch 15. Teda 15, 30, 45 a tak dále až do 180. A překonat tu zdánlivou křížitelnost je dost náročná cesta, to se nedařilo, a když něco bylo úspěšné, tak to bylo nevitální a zašlo to. „Musím nalistovat mozek."

První křížení, jak jsem řekl, udělal kolem roku 1800 Angličan Herbert, který napsal, že mečíky budou nosnou kulturou. Nebyla to pravda, jeho hybridy zanikly, nemnožily se. Ale byl první, kdo o mečíkách psal. V roce 1823 Angličan V. Colville udělal nové křížení jihoafrických mečíků, vznikla skupina hybridů, značených *Gladiolus x colvillei* Sw., které byly použity pro další šlechtění a byly základem

současných mečíků. Bylo to v roce 1823, takže náš zahradní mečík má necelých 200 let, je tedy mladá kultura. V roce 1828 introdukoval Holanďan G. Voorhelm Schneevoogt skupinu dalších hybridů, označených *Gladiolus x ramosus* a tyto hybridy byly použity v dalších kříženích. Všechny hybridy, které vytvořili tito pánové v letech 1820–1830, byly na jaře kvetoucí drobnokvěté mečíky, odpovídající výchozím přírodním druhům. Nevím, zda jste viděli přírodní mečík, no nic moc, 5–6 kvítků, barevně nezajímavých, do jedné strany otočených a množitelsky hluboce podprůměrných.

Rok 1827 byl pro šlechtění mečíků zásadní. Do Evropy byl dovezen africký mečík z Etiopie, *Gladiolus dalenii*, který byl jiný, měl velké květy, kvetl v létě a hlavně vytvářel velké množství brutu. *Gladiolus dalenii* dal vlastně základ tomu, co považujeme v současné době za mečík. Byl hlavním prvkem ve šlechtění moderního současného mečíku. V roce 1836 Belgičan H. J. Bedinghaus vyšlechtil první kříženec z *Gladiolus dalenii*. Byl to Belgičan, který něco vyšlechtil, ale vůbec netušil, co vlastně vyšlechtil. Ale chytrý, obchodně zdatný Holanďan Louis van Houtte z Gentu odkoupil jeden semenáč od zmíněného Belgičana v roce 1837, podíval se, viděl a tedy zvítězil. Po jeho rozmnožení introdukoval v roce 1841 nový velkokvětý mečík pod názvem *Gladiolus gandavensis*, to znamená velkokvětý mečík (na obr. vlevo), který je vlastně základem našich dnešních velkokvětých odrůd mečíků.

Belgičan Bedinghaus byl báječný amatér, bordelář, takže se nedochovalo, z čeho to vzniklo. Ví se jen, že jedním z rodičů byl zmíněný *Gladiolus dalenii*, ale co byl druhý rodič se bohužel do dneška neví. Takže tento jediný semenáč dal vzniknout všem současným gladiolám a je zastoupený jako prarodič ve všech současných zahradních mečíkách. Holanďan Houtte měl čuch, přestože to byl semenáč nepříliš vyvinutý, tak na tom viděl nové znaky, vlastnosti, viděl tu robustnost, ale i barva byla zajímavá, ale hlavně vzrůstnost byla interesantní. U tohoto semenáče se teprve o mnoho desetiletí později zjistilo, že se jednalo o tetraploidní formu. Všechny doposud známé mečíky byly diploidní 2n = 30, kdežto tento mečík měl 2 x 2n = 60, byl tedy tetraploidní. Proto došlo u toho mečíku ke skokovému posunu, kvantitativnímu posunu znaků. Dále pokračovali v křížení Francouzi, a to hlavně Victor Lemoine z Nancy. V roce 1874 křížil Němec Max Leichtlin z Baden-Badenu *Gladiolus saundersii* s odrůdami *Gladiolus gandavensis* a získal tak v roce 1877 první kvetoucí kříženec, které však v Evropě nezískaly oblibu. V roce 1891 byla bída, tak prodal všechny svoje semenáče Američanu J. L. Childsovi. Amerika byla v rozvoji a byla chamtivá na prachy, jako vždy. Američan si to hned přivlastnil, namnožil a v roce 1893 už v Americe prodával pod názvem *Gladiolus childsii*, což je pojmenování po něm samém, i když on to jen koupil a množil.

Ale těmi Max Leichtlinovými semenáči, které v roce 1891 odešly do Ameriky, přebírá Amerika vedoucí roli ve šlechtění mečíků. Opět Evropě nezůstalo skoro vůbec nic, to nejlepší odešlo do Ameriky. Amerika si to okamžitě přivlastnila, byl tam hospodářský rozvoj. Úspěch mečíků v Americe vyvolal další významný superšlechtitel A. E. Kunderd, který se intenzívně věnoval šlechtění tohoto nového typu mečíků, který sem přitáhli z Německa a vyšlechtil první mečíky se zvlněnými okraji a opět většími květy s větším počtem současně rozkvetlých květů. Ten byl pro mečíky významný.

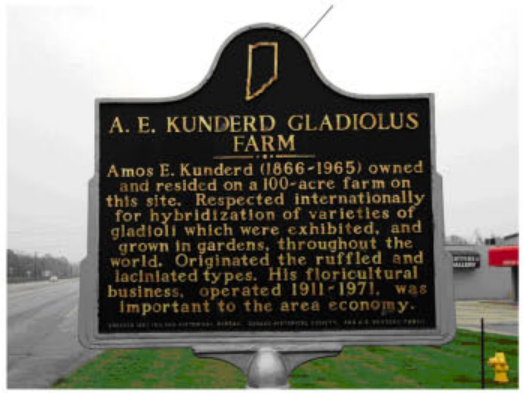

Od roku kolem 1900 se už do zahradního mečíku nevnášel žádný další přírodní druh, i když se o to kvůli odolnosti vůči chorobám pokoušelo mnoho šlechtitelů. Avšak tyto pokusy s přírodními druhy vždy tak rozbily tento oblíbený velkokvětý typ mečíků, že se od toho upustilo. A tak od roku 1900 se kříží stále v rámci tohoto jednoho genofondu, nakřížíme něco s něčím. Takže, co bychom tam chtěli získat nového, když tam nic nového není. To víme dneska, to jsem v roce 1960 nevěděl. To původní označení *Gladiolus gandavensis* bylo změněno na *Gladiolus x hortensis*, takže se jedná o mezidruhový hybrid.

Šlechtitelsky nejvýznamnější odrůda byla odrůda PICARDY od kanadského šlechtitele Palmera, introdukovaná v roce 1931. Ještě dnes se nachází v kolekci sbírek. Tato odrůda (na obr. vlevo) byla opět monumentálnější, vzrůstnější, barevnější, mírně zvlněná. Tato odrůda je zastoupená v 50 % současného sortimentu mečíků. V Česku se mečíky vlastně začaly množit, ne šlechtit, až po roce 1930. Ve velkovýrobě se začaly množit v roce 1960 v Heřmanově Městci, a i když snahy o nějaké šlechtění zde byly, tak to nebylo moc úspěšné, kromě šlechtění p. Jindřiška, který přišel do šlechtitelské stanice v Heřmanově Městci se svým materiálem. V 60.–70. letech se Heřmanův Městec stal hlavním výrobním centrem u nás pod mým vedením. Já jsem se po zrušení Heřmanova Městce v roce 1998 vrátil jako důchodce do Průhonic, kde šlechtění pokračuje pořád. Poslední křížení jsem udělal v roce 2008. Byly to šmourované odrůdy, které se líbí. Už se nekříží, ale na těch rozpracovaných materiálech se pokračuje, každoročně jsou uváděny ještě nové

odrůdy. U nás v Česku už není žádný velkovýrobce ani pořádný výrobce. Jsou firmy, které mají hektar, nebo hektar a půl, tak to pro nové odrůdy není žádné zázemí a prodej do Holandska nepřichází v úvahu, poněvadž sami omezují počet odrůd. Holanďané od nás odkoupili řadu odrůd a mohu se pochlubit, že v polovině 90. let to byly právě 4 české odrůdy a potom ještě další dvě, které ve světě jako první dostaly právní ochranu. Ve šlechtění objevují nové směry zahrádkáři, snaží se např. o modré či voňavé odrůdy. Nicméně chrpově modrá neexistuje, protože v genofondu mečíků není delphinin, vždy to bude modrá na purpurové bázi, takže je to scestné, to samé je snaha o voňavý mečík, vonící jak konvalinky, to je další scestný směr. Říkám to proto, že jsem mečíkům věnoval celý život, já jsem je měl rád a dělal jsem to intenzívně. Mečíky jsou omyl, jedině kdyby se nám tam podařilo vnést mrazuvzdornost. U nás v Česku a na Slovensku se věnuje řada amatérů šlechtění mečíků, kteří dělají báječné věci, je to krásné, já jsem s řadou těchto lidí neustále ve styku, jenže k čemu je to dobré, on vyrobí 50 hlíz, pak je prodá či rozdá 40 kámošům, to není ale výroba, musíme se na věci dívat objektivně a množství výroby, znamená množství prachů a to v současné době má jedině cenu. Je to pěkný, že se nám něco líbí, ale holky jsou taky pěkný...

Mečíky trpí řadou chorob, je to problém i na zahrádkách udržet je zdravé. Vy jako zahrádkáři nemáte přístup k řadě chemických přípravků, tato řada navíc už dávno neexistuje, ty, které jsme vyzkoušeli, a které fungovaly ještě za socializmu, jsou už zakázané, už se v Česku nevyrábějí. Nové přípravky nikdo nezkouší, kdo by to taky zaplatil, takže udržet mečíky na zahrádce v dobrém stavu je dost složité. Takže o chorobách nechci mluvit, tím skončíme mečíky.

Chce ještě někdo něco vědět o mečíkách?

Otázka: „Jaký je rozdíl mezi křížením a šlechtěním, u šlechtění si představuji získání nějakých nových vlastností. A jaký je Váš názor na článek od prof. Murina co vyšel v Gladirisu o směrech křížení v Moldavské republice?"

Odpověď: No, abychom dosáhli čehokoliv nového, musíme výchozí rostliny vzájemně křížit. Šlechtění je spíše trošičku širší pojem, který v sobě zahrnuje onen začátek procesu – křížení. Šlechtění spočívá v tom, že semenáče pozorujete a posuzujete z mnoha hledisek. Já jsem za život udělal desetitisíce křížení, kombinací a statisíce semenáčů, které jsem musel všechny vyhodnotit, poněvadž udělat křížení není žádný problém, ale vyhodnotit to, tak to problém je. Je třeba, aby vám toho zůstalo v co nejkratší době co nejmíň, je třeba hledat to, co je nejvíce perspektivní. A v tom spočívá šlechtění. Udělat nový kultivar mečíku, to není nic složitého, ale vědět, co po tom mečíku chcete, jak má vypadat, jaké má mít znaky, jaké vlastnosti, jak se má množit, jak má být odolný, jak vhodný je na rychlení, tak to už je hodně práce. Amatérští šlechtitelé, většina z nich jsou mí přátelé, se na věc dívají poněkud jinak. Koukají především na to, aby byl semenáč krásný. Ale sebekrásnější mečík, který není odolný vůči žloutence, fuzáriu, houbovým chorobám, nemá dobře uspořádané, nasazené, či uchycené květy, pevný, rovný dlouhý klas, odolnost proti třásněnce, vůči spalování květů atd., není dokonalý, nepřináší pokrok. Je mnoho vlastností a znaků, které nový kultivar musí splňovat. Já jsem na to měl čas, byl jsem šlechtitelem, já to vím, protože jsem měl vytrvalost, věnoval jsem se tomu i ve volném čase, měl jsem to rád. Amatérští šlechtitelé na to toho času zase tolik nemají, nadchnou se krásou semenáče a parádou, ostatní vlastnosti však příliš

nesledují. A to, že se odrůda např. nemnoží, to je ten nejmenší nedostatek.

Jestli ještě můžu k tomu profesoru Murinovi, já jsem se s ním znal osobně, měl jednu výhodu jako i já, pracoval v socialistickém období. On měl ještě podstatně větší výhodu, on pracoval na akademii v Moldavsku, tekly tam peníze bez problémů. On začal docela amatérsky, měl dostatek vědeckých pracovníků, získal řadu vědeckých titulů. Uvažoval prakticky, že křížením už z těch mečíků nic nevymáčkne a začal se věnovat ozařování a ovlivňování hlíz, brutu a semen u těch rostlin, s kterými pracoval. Při ozařování mečíků šáhnul po odrůdě OSCAR, která byla vyšlechtěna v roce 1958, nevím zda záměrně, nebo nezáměrně, jenže Oscar je triploid. Normálně všechny mečíky z 99 % jsou tetraploidní, ale Oscar je triploid, jsou tam tři sady chromozomů 3n=45. U ostatních mečíků jsou u tetraploidů 4 sady chromozomů 4n=60. Křížitelnost Oscara byla tedy špatná, já jsem se o to taky pokoušel. Diploidy s tetraploidy se dají kombinovat (tam je to 2n a 4n, tam se to dá kombinovat). Ale triploidy 3n s tetraploidy 4n se kombinovat nedají. A Murin se svým kolektivem dosáhl pomocí ozařování a s použitím chemických mutagenů toho, že Oscar udělal semena. Přiznám, že jeho odrůdu KANT, což je přímý potomek Oscara po ozáření, jsem v osmdesátých letech intenzívně používal v křížení při šlechtění mečíků. Celá řada mých šmourovaných mečíků má v genech Kanta od profesora Murina.

Ukázka takzvaných "šmourovaných mečků" Ing. Jiřího Václavíka:

Já si pana Murina nesmírně vážím, zasloužil se o pokrok ve šlechtění. Já jsem ten článek pro Petra Mimránka redigoval, něco tam nebylo jasné, něco jsem vyřadil, nechtěl jsem, aby se něco rozšiřovalo mezi českou obec, byly tam některé opravdu mylné věci, on je taky tak starý jako já, tak už se může mýlit. Byla to taky otázka dostupnosti informací. Dnes máme k ruce Internet, situace je zcela jiná.

Otázka: „K těm nemocem mečíků, to je skutečně problém. Můžete něco říct o přípravcích, které jsou dnes dostupné?"

Odpověď: Já neznám už nic, teď už sedím na balkonu a koukám na muškáty, já už žiju jen z toho, co jsem znal v minulosti, a ještě si to musím psát, abych na něco nezapomněl. Dva roky už vůbec nepracuji a před tím jsem tam docházel, jenom abych jim do toho kecal, takže já už 5 roků nemám styk s chemickými přípravky.

Otázka: „Když jste říkal o mečíkách, že jste je měl rád, máte nějaké odrůdy co jste vyšlechtil, nějaké životně oblíbené z vašeho sortimentu?"

Odpověď: Ne, je to jako s děckama, některé se vám vyvede, některé se vyvede hůř, ale máte je všechny stejně rádi, není možné některé preferovat. Já nemám myslím ve svých 200–250 odrůdách co jsem vyšlechtil více a méně oblíbené. Je pravda že některé umřou dřív, některé později, ale to nezáleží jen na kvalitě té odrůdy, to taky záleží na tom, kdo to množí a kdo pěstuje. U všech kytek to není otázka jen kvality, ale i do jakých podmínek se dostane. Běžně u mečíků je životnost odrůdy odhadována pouze na 10-15 roků, ne jenom u nás, ale i v celém světě. Pořád je šlechtitelů stále ještě velké množství a ta každoroční introdukce nových odrůd je natolik vysoká, že musí odejít odrůdy starší a nastoupí odrůdy nové, i když ty nové nemusí být tak kvalitní jako ty staré, ale spotřebitel a zahrádkáři chtějí pořád něco nového, chtějí, aby to mělo jiný jazýček, jiné očko, aby to zkrátka bylo jiné, takže některé z mých odrůd ze 70. let jsou ještě vidět. V podstatě tady není výrobce. Největším výrobcem v Čechách je Jarda Koníček ze Sadské a Josef Bystrý od vedle, to jsou dva největší výrobci, takže si to musíte mezi sebou předávat a rozdávat. Proto to šlechtění v šlechtitelských stanicích bylo zastaveno, když není velkovýrobce a ve světě není taky zájem, tak není důvod šlechtění.

Teď budu mluvit o dalších dvou kytkách, kterými jsem se zabýval, a to jsou tulipány a jiřinky. Co se týče tulipánů, tak ty proslavily Československo nejen v Holandsku, ale na celém světě a české odrůdy tulipánů patří v současné době do super významných odrůd, které se množí ve velkém. Například odrůda GAVOTA, která je barevně hrozná, temně purpurová se širokým žlutým lemem, se v roce 2004 –2005 pěstovala v Holandsku na ploše 20 ha, což je produkce 20 milionů cibulí ročně. Postupně to kleslo na 17 ha. Není to chlubení, já Vám jen předávám některá fakta z mé šlechtitelské práce a své životní zkušenosti.

GAVOTA (Václavík 1995)

Anketa jaro 2012

Sestavil Petr Mimránek

Číslo před názvem odrůdy značí počet získaných bodů.

66 Jiří Václavík
41 Olympia
39 Ivory Queen
20 Elegant
19 Formanka
19 Mesiáš
18 Noe
17 Golden Fantasy
17 Castor Exotic
16 Aramis
16 Ráj srdce
16 Ospalec
15 Česílko
14 Deneb Exotic
13 Samba
11 Bombaj
11 Meditace
11 Procyon Exotic
10 Granátové slzy
10 Dýmová clona
10 Barborka
10 Letohrad
10 Ledopád
10 Ó Sahara!
9 Farebná paráda
9 Citrus Fernet
9 Bambino
9 Kralevic
9 Karibik
9 Let's Dance
9 Laguna
9 Růžový sad
8 Cedronka
8 Antarktida
8 Jarní obleva
8 Romanka
7 Gladiris
7 Fidorka
7 Modrovous
7 Píseň Severu
7 Víla Dudinka
7 Simona
7 Petra
7 Pelops
7 Zuberská krajka
6 Bellevue
6 Jehněda
6 Laugaricio
6 Topaz
5 Eligor
5 Amis
5 Kami
5 La Paloma
5 Kremrole
5 Svědomí
5 Rybnik
4 Fešanda
4 Čochtan
4 Katka
4 Májový květ
4 Liduška
4 Pax
4 Ostrov lásky
3 Generál Patton
3 Brilantný jazyk
3 Narog
3 Moderna
3 Smutný Acant
3 Olinka
2 Euodie
2 Amelie
2 Jarní tání
2 La Bamba
1 Coffee
1 Luboslava
1 Spirituál
1 Sněhová závěj
1 Rhey

Dělal jsem si naděje, že ankety se letos zúčastní více pěstitelů, protože jsme se ve výboru dohodli, že anketa bude zahrnovat pouze české a slovenské odrůdy. Bohužel ankety se zúčastnilo méně než dvacet pěstitelů. To je desetina členské základny. Nevím, v čem to je, že je o anketu tak malý zájem. Chápal bych, že anketu nevyplní členové, kteří mečíky třeba ani nepěstují, takové mezi sebou máme, někteří pěstují jen kosatce a mečíky nemají. Také jsou členové starší, kteří již mečíky nevysazují, ztratili přehled a nechtějí do dění organizace zasahovat. To se všechno dá pochopit. Ale ankety se nezúčastnili členové, o kterých vím, že pěstují i novinky, intenzivně šlechtí a nebo pěstují pro trh a o mečíkách mají přehled. Jistě je to škoda, mohli výsledky ovlivnit. Nebo je to pohodlnost trošku zapřemýšlet?

Kdo se zúčastnil? Především naprosto noví členové a hlavně členky, kteří se teprve začali o mečíky intenzivně zajímat, chtějí se co nejvíce o pěstování dovědět a někteří šlechtitelé, kteří do anketního lístku od vrchu až dolů uvedli jen svoje odrůdy.

Měl jsem nutkání tyto anketní lístky zveřejnit, aby se ukázala neserioznost některých našich členů. Z tohoto důvodu jsem do ankety nepřispěl, protože jsem měl možnost vidět celkové výsledky a pak konečně anketu ovlivnit. Ale i tak přes všechny problémy anketa výsledně vyzněla celkem dobře.

Odrůdy, vyhrávající v minulých anketách zcela propadly. Skutečností je to, že v současnosti máme velmi široký sortiment odrůd a je těžké se v něm orientovat. Čím více novinek uvedeme, tím více starších kvalitních odrůd půjde do zapomenutí, takový je život a naše šlechtitelská činnost, kterou provozujeme je neustálý, živý proces. Nelze nad tím lámat hůl, že zaniknou staré kvalitní odrůdy a nové nejsou přínosné. To prostě tak je a tak to musíme brát. Každopádně z nových odrůd se dá vybrat mnoho nových krásných mečíků. Určitě nastal pokrok v barevnosti mečíků, máme plno nových krásných barevných kombinací, všichni si přijdou na své.

Ideální krásu, jakou je Of Singular Beauty, jen tak rychle nepřekonáme. Nevím jak druzí, ale já šlechtím mečíky pro to, že očekávám rozkvetení tajemství, které skrývají různé kombinace, které si jednak naplánuji a které mě též přijdou náhodně pod ruku. Nelíbí se mě, že šlechtitelé uvedou novinku a nemají k dispozici hlízu ani pro přátele vystavovatele na výměnu. To je velká neserióznost, protože než něco pojmenuji, určitě si ve svých podmínkách zjistím, zdali to dává brut, zdali to má pěknou hlízu, a rovný pevný klas. A rozmnožím to na minimum padesáti hlíz, abych viděl vedle sebe několik kvalitních klasů. Pak se teprve rozhodnu semenáč vyhodit či uvést. Obyčejně po tomto rozmnožení vidím, že mečík není již tak krásný jak jsem ho viděl kvést poprvé. Myslím, že vím jak má správný mečík vypadat, znám názory kupujících z trhu (kteří jsou obyčejně zaujati proti některé barvě, nebo vyžadují specielně určitou barvu květu k určité příležitosti nebo momentální náladě, mnoho jich přebírá, přebírá až nakonec koupí to, co nejmíň čekáte), znám názory návštěvníků výstav, jsou to většinou názory laiků, kteří jsou ohromeni pestrostí barev, a obyčejně je nejvíce zaujmou nezvyklé barvy, zelená, hnědá, šedá a tmavá, protože jsou to barvy pro oči, u jiných květin se nevyskytující, nezajímají je počty květů, stavba klasu. Jiné názory mají aranžéři květin, kteří nemají rádi, když mečíky stojí ve vázách jako vojáci, vytváří barevný prostor místnosti, aby divák byl zaujat promyšleným uspořádáním květinových celků, expozicí a aranžmá, názory šlechtitelů obyčejně ignorují. Jiné názory mají prodejci mečíků, obchodníci. Je těžké odhadnout, která barva zrovna půjde na odbyt, rádi vystavují mečíky ve velkých barevných kyticích, aby zákazníka zaujali, a když šlechtí, tak šlechtí trháky očí pro zákazníky. Také šlechtitelé jsou různí, každý má odlišné požadavky. Začínající šlechtitel je rád, že mu vyjde cokoli zajímavého a snaží se hned něco pojmenovat, aby se zařadil mezi ostatní šlechtitele. Jiným směrem šel určitě pan Ing. Václavík, zpočátku byla prioritou množivost a odolnost chorobám a přírodním vlivům. Později z tohoto materiálu zlepšoval i krásu květu, což my vlastně děláme opačně, a nebo tak napolovic. Mnohdy si říkám, že mám již zdegenerovaný názor na to, co je vlastně u mečíku krásné. Určitě jsem měl možnost vidět tisíce odrůd a tisíce semenáčů. Určit Grand Championa na výstavě je vlastně jednoduché, naučil mne to Jožka Heroudek (který již pěstování mečíků dávno vzdal), a to tak, že již ve dveřích výstavního sálu ukázal, „tam stojí generál mezi vojáky, to bude GS" a obyčejně měl pravdu. Bylo to pro to, že na výstavách se dříve vyskytovaly uspořádané pořádné klasy jen sporadicky. Dnes je to horší, oči přecházejí barvami, tvary, překvetlými i

nedokvetlými klasy, a pokud je na výstavě více kvalitních klasů, je potřeba to ohodnotit bodově dle tabulek. Na poli je výběr semenáčů mnohem horší, kvetou vám po sobě tři či pět naprosto podobných semenáčů s minimálními rozdíly barev a zkadeření. Dá se to řešit fotografií, čeho si oko nevšimne na poli ukáže pak fotografie, především neuspořádanost klasu, mezery či natlačení květů.

Jsem rád, že začínáme znovu diskutovat, jak jsem to viděl v posledním slovenském zpravodaji, zaujaly mne diskuse pana Šarana a Leleka. Slyším též mnohé pěstitele diskutovat na schůzi. Nebojte se psát o svých úspěších i neúspěších. Údajně jen bohové jsou neomylní, jak říká pan Krašeninnikov.

A nyní moje osobní hodnocení, co se mě líbilo. Nezahrnuji zde novinky pro letošní rok, které jsem neviděl kvést, ani svoje odrůdy.

1.	410 IVORY QUEEN	Šaran 04
2.	437 AMBASSADOR	Šaran 11
3.	341 RAJATHOS	Belička 11
4.	521 JUPITER	Šaran 08
5.	412 PROMINENT	Rýznar 84
6.	412 ZUBERSKÁ KRAJKA	Machala 99
7.	323 TERRACOTA	Adamovič 04
8.	427 ANGELIKA	Kovařík 91
9.	411 ARAMIS	Novák 11
10.	304 ČESÍLKO	Rýpar 96
11.	557 GENERÁL PATTON	Koníček 96
12.	456 ABRAHAM	Adamovič 03
13.	435 KUPEĽNÁ KRÁSKA	Belička 98
14.	401 LOVE STORY	Lelek 10
15.	325 SUNNY DAY	Šaran 05

Výsledky vlastného šľachtenia z roku 2007

(tretie pokračovanie)

Ján Roman

Svojim príspevkom chcem nadviazať na môj príspevok uverejnený v čísle 131 Zpravodaja Gladiris. Pokiaľ ide o skratky, ktoré v tomto príspevku budem používať, tieto sú uvedené v tomto čísle a preto sa o nich nebudem zmieňovať. Aj v tomto príspevku budem postupovať podľa jednotlivých krížení.

1-07 MEDU LASE x RINGMASTER. V minulom roku boli vyselektované dva semenáče. Najlepšie hodnotenie mal semenáč 1-07-1, ktorý mal však len 17 pukov. V tomto roku mal 20 pukov a 12 naraz otvorených kvetov. Z tohto šľachtenia bolo v roku 2011 vysadených 10 hľúz. Z nich boli vyselektované semenáče: 1-07-3, P=26/12/5, V=110/60, ZV=44, 435 (foto v prílohe). Tento semenáč má krásnu stavbu, kvety sú na klase husto usporiadané. Semenáč: 1-07-6, P=25/14/6, V=115/77, ZV=44, 374 (foto v prílohe) s rovným klasom a

hustým dvojradom. Tri semenáče boli ponechané na hodnotenie v nasledujúcom roku. Z ďalšieho pestovania bolo vyradených 5 hľúz.

2-07 JARNÍ TÁNÍ x PETRA. Z tohto šľachtenia bolo v roku 2011 vysadených 14 hľúz. Bolo vyselektovaných 10 semenáčov pre ďalšie hodnotenie v tomto roku. U vyselektovaných semenáčov klasy nemali potrebný počet pukov a z toho dôvodu u nich hodnotenie urobím ešte v roku 2012. Z vyselektovaných semenáčov v roku 2010 najlepšie výsledky boli u semenáčov: 2-07-3, V=130/63, P=21/10/5, ZV=44, 437 (foto v prílohe); 2-07-6, V=120/63, P=22/10/5, ZV=44, 436 (foto v prílohe). Semenáč o ktorom som sa zmienil vo svojom príspevku v minulom roku 2-07-11 potvrdil aj v tomto roku len 19 pukov, ale mal aj naďalej krásnu stavbu klasu. Zaujal v tomto roku aj semenáč 2-07-10 svojim zriasením a exotickým kvetom, V=134/71, P=18/8/5, ZV=55, 435 (foto v prílohe).

6-07 JARNÍ TÁNÍ x HURON DANCER. Z tohto šľachtenia bolo v roku 2011 vysadených 5 hľúz. Vyselektované boli dva semenáče, ktoré aj keď mali 20 pukov a jeden semenáč aj 10 naraz otvorených kvetov, nedosahovali potrebnú výšku a preto ich hodnotiť budem ešte raz v roku 2012. Zo semenáčov vyselektovaných v roku 2010 mal najlepšie výsledky semenáč 6-07-4, V=157/60, P=20/10/5, ZV=34, 467 (foto v prílohe). Semenáče uvedené v príspevku v minulom roku potvrdili svoje kvality aj v roku 2011. Niektoré z nich dosiahli aj lepšie parametre.

9-07 HURON KISSES x CAMERON. Z tohto šľachtenia boli v roku 2010 vyselektované 2 semenáče. V minulom roku nedosahovali potrebné parametre a z toho dôvodu som ich vo svojom príspevku neuvádzal. Najlepšie hodnotenie v roku 2011 mal semenáč 9-07-2, V= 130/62, P=22/10/5, ZV=45, 311 (foto v prílohe).

14-07 ALEX HALL x JANTARNAJA BALTIKA. Z tohto šľachtenia boli v roku 2011 vyselektované 2 semenáče. Z nich najlepšie hodnotenie mal semenáč 14-07-3, V=136/69 , P=21/10/5, ZV=44, 443 (foto v prílohe).

20-07 HURON KISSES x JANTARNAJA BALTIKA. Z tohto šľachtenia najlepšie hodnotenie mal semenáč vyselektovaný v roku 2010 20-07-2, V=146/76, P=25/10/4, ZV=44, 473 (foto v prílohe). V roku 2011 boli vyselektované semenáče 20-07-3 – 20-07-5. Z nich najlepšie hodnotenie mal semenáč 20-07-5, V=158/65, P=22/10/3, ZV=44, 472 (foto v prílohe). Semenáč 20-07-3 so slabým hodnotením pre malý počet pukov mal tieto výsledky: V=137/53, P=17/8/5, ZV=54, 371 (foto v prílohe).

22-07 JARNÍ TÁNÍ x SDLG. Z tohto šľachtenia z vyselektovaných semenáčov v roku 2010 mal najlepšie hodnotenie semenáč 22-07-5, V=157/73, P=22/8/6, ZV=44, 435 (foto v prílohe). Z vyselektovaných semenáčov v roku 2011 najlepšie hodnotenie mal semenáč 22-07-12, V=122/55, P=21/8/5, ZV=44-55, 245 (foto v prílohe). U ostatných semenáčov, ktoré som publikoval v predchádzajúcom roku, boli potvrdené výsledky aj v roku 2011.

24-07 PINK CLOUDET x POCHODEŇ. Z tohto šľachtenia z vyselektovaných semenáčov v roku 2010 mal najlepšie hodnotenie semenáč 24-07-8, V=134/69, P=21/10/9, ZV=54, 465 (foto v prílohe).

28-07 SUPER HIGH BROW x HURON DANCER. Z tohto šľachtenia v roku 2011 bol vyselektovaný semenáč 28-07-5, jeho hodnotenie: V=140/73, P=23/10/8, ZV=33, 456 (foto v prílohe). Taktiež bol dobre hodnotený aj semenáč vyselektovaný v roku 2010: 28-07-4, V=145/72, P=21/10/6, ZV=44, 401 (foto

v prílohe). Výsledky potvrdili aj semenáče uvedené v príspevku v roku 2011.

29-07 SUPER HIGH BROW x ROYAL SPIRE. Z tohto šľachtenia mal najlepšie hodnotenie semenáč vyselektovaný v roku 2010: 29-07-1, V=120/66, P=22/10-12/8, ZV=43, 445 (foto v prílohe).

30-07 ESQUISSE x PETRA. Z tohto šľachtenia mal najlepšie hodnotenie semenáč vyselektovaný v roku 2010 30-07-1, V= 135/70 , P=24/10/5 , ZV= 43 , 443 (foto v prílohe).

32-07 ESQUISSE x RINGMASTER. Z vyselektovaných semenáčov v roku 2010 boli najlepšie hodnotené tieto semenáče: semenáč 32-07-3, V=131/68, P=26-28/12-14/6, ZV=33, 323 (foto v prílohe), semenáč 32-07-4, V=135/79, P=22/8-10/4, ZV=44, 434 (foto v prílohe).

36-07 SYRÁKOV X MEDU LASE. Semenáč 36-07-4, ktorý bol hodnotený v príspevku z roku 2011, mal v tomto roku ešte lepšie výsledky: V=146/65, P=25/10-12/5, vynikajúce zlepšenie.

37-07 HURON PLEASURE x SAMBA. Z tohto šľachtenia sa zlepšili výsledky pri hodnotení v roku 2011 aj u semenáča 37-07-1, ktorý mal V=145/86, P=22/10/4.

40-07 PINK CLOUDET x OPEN. Z tohto šľachtenia bol v roku 2011 vyselektovaný semenáč 40-07-3, parametre hodnotenia: V=115/56, P=22/10/5, ZV=55, 363 (foto v prílohe).

43-07 PRINC BAJAJA x SAMBA. Z vyselektovaných semenáčov v roku 2010 mal najlepšie hodnotenie semenáč 43-07-1, V=124/61, P=20/8/5, ZV=34 , 441 (foto v prílohe).

45-07 HURON LOVE x ROYAL SPIRE. Z vyselektovaných semenáčov mali najlepšie hodnotenie tieto semenáče: 45-07-2, V=136/64, P=26/10/6, ZV=44, 365 (foto v prílohe); semenáč 45-07-5, V=127/72, P=25/10/5, ZV=34-44, 373 (foto v prílohe); semenáč 45-07-7, V=126/64, P=27/8/5, ZV=34, 363 (foto v prílohe). Semenáče 45-07-3 a 45-07-4, hodnotené v minulom roku, potvrdili svoje výsledky aj v roku 2011.

47-07 MEDU LASE x SAMBA. Z vyselektovaných semenáčov v roku 2010 najlepšie hodnotenie mali tieto semenáče: 47-07-1, V=128/62, P=20/10/3, ZV=34, 435 (foto v prílohe); semenáč 47-7-3, V=120/67, P=24/8/4, ZV=43, 535 (foto v prílohe); semenáč 47-07-4, V=131/62, P=22/7/2, ZV=54, 435 (foto v prílohe). Z vyselektovaných semenáčov v roku 2011 mal najlepšie hodnotenie semenáč 47-07-7, V=126/66, P=28/8/4, ZV=33, 345-445 (foto v prílohe).

49-07 PINK CLOUDET x SAMBA. Z vyselektovaných semenáčov v roku 2010 mal dobré hodnotenie semenáč 49-07-2, V=150/72, P=22/8/6, ZV=34, 435 (foto v prílohe).

Výsledky pri pestovaní semenáčov sa dosiahli bez morenia hľúz. Pred sadením bol použitý kompost, pri sadení do riadkov bol použitý tekutý Harmavit, práškový Dursban proti strapke, a hnojivo SEDOSCOTE na kvety s malým obsahom dusíka, pomer N-P-K 8-3-10. Hnojivo účinkuje počas 6 mesiacov. Toto hnojivo používam už 3 roky a som s ním veľmi spokojný. Do riadkov bol pridaný aj síran draselný. Počas vegetácie nebol vykonaný ani jeden postrek, porast nebol napadnutý strapkou ani hubovou chorobou. V poraste, kde bol pestovaný brut, ten bol napadnutý septoriózou. Bolo to spôsobené hustým porastom, keď neboli pri sadení vytvorené

samostatné hriadky, pri riadkoch ktoré mali dĺžku asi 2 m. Tým pri daždi sa v riadkoch dlhšie udržovala vlhkosť. Porast bol ošetrený Trichomilom a vypestované hľuzy boli zdravé. Preventívny postrek bolo počas dažďov vykonať skôr. Zber hľúz v tomto roku bol ideálny bez zrážok.

Pri hodnotení semenáčov som neuvádzal popis farieb. Z fotografií, ktoré sú priložené k tomuto hodnoteniu, je možné si vytvoriť lepší obraz o tom ktorom semenáči, hlavne tiež o usporiadanie kvetov na klase. V prípade, že niektoré fotografie nebudú zverejnené s týmto príspevkom, môžete si ich pozrieť na mojej webovej stránke: www.gladiolyroman.sk v galérii v rubrike: semenáče, alebo v rubrike: pripravujem do budúcnosti.

Hodnotené semenáče budem sledovať aj naďalej a pri dosahovaní dobrých výsledkov, postupne introdukovať.

Týmto svojim príspevkom som chcel poukázať hlavne na to, koľko času je potrebné vynaložiť na to, aby bolo potom možné vyšľachtené semenáče introdukovať. Je potrebné merať výšku semenáča, dĺžku klasu veľkosť kvetu, popisať farebnosť kvetu, zriasenosť, urobiť fotografiu semenáča, vložiť do počítača, upraviť jej obraz, aspoň veľkosť. Ani sa potom nečudujem, že niektorí šľachtitelia pre tuto náročnosť introdukujú gladioly aj bez uvádzania týchto údajov.

Bol by som rád keby aj iní šľachtitelia v našom Zpravodaji uvádzali príspevky s takýmto zameraním. Z takýchto príspevkov mladí začínajúci pestovatelia a šľachtitelia budú mať možnosť, dozvedieť sa aké výsledky sa dosiahli pri krížení jednotlivých kultivarov. Spomínam si na príspevky bývalého člena Gladiol klubu Bratislava pána Dujniča, ktorý vo svojich príspevkoch išiel až tak ďaleko, že u niektorých kultivarov uvádzal aj ich vzdialené rodičovstvo. Boli to zaujímavé príspevky. Možno niektoré z týchto jeho príspevkov by mohli byť aktuálne aj v dnešnej dobe.

MEDAILÓN NAŠICH ČLENOV

Ján Roman, nestor pestovania a šľachtenia gladiol na východnom Slovensku

Peter Lelek a Ing. Dušan Slošiar

Pracoval ako ekonóm. Popri svojom zamestnaní sa venoval pestovaniu a šľachteniu gladiol. Bol to jeho životný koníček. K pestovaniu gladiol ho priviedla jeho stará matka, ktorá ho pri svojom vysokom veku požiadala o výsadbu pestovaných gladiol. Pestované sorty gladiol sa mu však nepáčili, a tak jeho záujem o gladioly nasmeroval k prvému slovenskému šľachtiteľovi Igorovi Adamovičovi. A takto to vlastne začalo.

V súčasnosti je pán Ján Roman na dôchodku a v roku 2011 oslávil svoje 85. narodeniny. Pestovaniu a šľachteniu gladiol sa venuje viac ako 30 rokov. Za spomínané obdobie vyšľachtil a introdukoval viac ako 100 kultivarov gladiol. Môžete sa na ne podívať na našom webe:
http://www.gladiris.cz/FOTOGALERIEJanRoman.pdf, vrátane jeho semenáčov.

Svoje pestované gladioly vystavoval na výstavách v Bratislave v bývalom pionierskom paláci a v hoteli Kyjev, v Banskej Bystrici, v Martine, v Rajeckých Tepliciach, v Košiciach, v Prešove a v Bardejovských kúpeľoch. V jednom prípade svoje gladioly vystavoval aj v Hradci Králové.

Získané skúsenosti pri šľachtení gladiol odovzdáva vo svojich príspevkoch, ktoré zverejňuje v časopise GLADIOLA Martin, ako aj v našom časopise GLADIRIS. I v tomto čísle nájdete jeho príspevok zo skúsenosťami zo šľachtenia gladiol s fotografiami v prílohe. Pestuje asi 500 druhov gladiol. Ako 80 ročný začal pracovať na počítači, kúpil si digitálny fotoaparát a dnes už dva roky má i vlastnú webovú stránku: www.gladiolyroman.sk. V poslednom období pre rozšírené pestovanie vlastných semenáčov obmedzuje pestovanie ostatného sortimentu.

Janko Roman sa pravidelne zúčastňuje našich schôdzi v Otrokoviciach, váži tú dlhú cestu vlakom z východného Slovenska až z Humenného. I tento rok vo februári 2012 nebol výnimkou. Je to pre nás vždy sviatok sa s ním stretnúť, i keď ako výbor Gladirisu toho času máme málo, musíme previesť výborovú schôdzu, zabezpečiť večerné premietanie a nasledujúci deň riadiť a previesť členskú schôdzu.

Pre pestovanie gladiol mal v minulom období vytvorené veľmi dobré podmienky, pretože mohol pestovať gladioly na viac ako 20 árov ornej pôdy. Takže výsadba na to isté miesto bola možná až po piatich rokoch. Vzhľadom na pokročilý vek bolo potrebné presťahovať pestovanie gladiol do vlastnej záhrady a do nevyužívaných záhrad v čo v najbližšom okolí.

Prajeme Jankovi Romanovi, aby mu zdravie vydržalo ešte ďalšie dlhé roky, krásne kvety a šťastnú ruku pri šľachtení gladiol.

Tajemný pan Ehl

Petr Mimránek

Již delší dobu se rozhoduji napsat tento článek. Chci trochu přiblížit jednoho z našich členů, který je mečíkářem jak se říká každým coulem již od padesátých let, tedy dvacet let před vznikem naší organizace. Podobně jako i jiní pěstitelé byl i on v té době členem jiřinkové společnosti Dagla. Jeho vzpomínky jsou velmi zajímavé a pro mnohé pěstitele budou jeho názory na šlechtění a roubování nepochopitelné.

Jak ale začít, osobně tohoto vzácného a velmi zapáleného mečíkáře neznám, pouze mohu vycházet z jeho korespondence, kterou mě zaslal v průběhu posledních 4 či 5 let, kdy se znovu stal naším členem. Je mu nyní již 88 let a je nemocen a o nemocech se zde nebudeme rozepisovat.

Pan Ehl je vyučen zahradníkem a velkou část života prožil ve vesnici Podbřezí, kde pracoval u podniku silnice.

Ve vesnici založil organizaci zahrádkářů, kde dlouhá léta zastával funkci předsedy. Při výstavách drobného zvířectva v Bílém Újezdě se dělaly výstavy mečíků, které pan Ehl organizoval za pomoci místních zahrádkářů.

Budu citovat z dopisů:

Jsem dlouholetým amatérským šlechtitelem gladiolů, kdysi jsem byl i členem mečíkáře Nový Jičín, kde jsem členství přerušil, jelikož po zapůjčení amerických

barevných katalogů v té době tak vzácných mě je tzv. přátelé nevrátili. Také jsem dostal od některých pěstitelů dost urážející a hrubě neslušné dopisy, poukazující na nevoňavost mečíků a nevhodnost mých roubovacích metod. Tyto pěstitele nebudu jmenovat.

Spolupracoval jsem hodně s panem Jindřiškem, který podobně jako já též se snažil získat vonící hybridy mečíků s pomocí křížení na Acidantheru. Též jsem spolupracoval s dalšími šlechtiteli v té době, především s panem Sochorem. Také jsem hodně korespondoval za totality s mnoha firmami v USA.

Do roku 1998 jsem spolupracoval s ČSAV, měl jsem foliák, 7x5 m kde jsem pěstoval zeleninu a jeden záhon byl vždy na křížení. Mělo to výhody, mohlo se křížit za každého počasí. Bohužel v červenci přišla velká voda, dolní vesnice byla až dva metry pod vodou, odnesla to škola, most a mnoho spodních chalup bylo pod vodou, a záhony mečíků byly pod vodou až do podzimu. Vichřice poškodila střechu domu, ale do domu se naštěstí voda nedostala.

Měl jsem rozpracovaných přes 2000 semenáčů a bohužel v roce 1998 při povodni se mě všechny krásné vyšlechtěné mečíky utopily a též foliovník smetla vichřice, kde jsem měl všechny fotografie a zápisy. Pak onemocněla manželka a zemřela. I já jsem onemocněl a nyní často pobývám v nemocnici.

Ještě bych chtěl něco křížit a tak protože nebudu vysévat, semena zasílám mnoha pěstitelům do zahraničí i u nás.

Tímto děkuji panu Benešovi z Doubravy, že mě dal Vaší adresu.

Chtěl bych napsat své paměti o členství v Dagle, paměti o svém pěstování a byl bych rád, kdyby se na výstavách objevovaly nejen stále stejné odrůdy, ale nové, aby výstavy více lákaly návštěvníky.

Z dalšího dopisu: A teď něco o křížení s Acidantherou, jak jsem to zkoušel po dlouhá léta s pokusy s vůní. Ještě dříve než jsem objevil Acidantheru zkoušel jsem vůni dostat do hlíz. Hlízy střední velikosti jsem navrtával a do dírek vkládal části vonících květin, např. růží či lilií, prostě všeho možného, ale nedařilo se mě to. Pak jsem přišel na nápad, že jako kluci jsme dělali z konců husích brků trubičky a tlakem z brambor výlisky, se kterými jsme pak stříleli po kamarádech. A tak přišel první nápad. Používal jsem pouze hlízy z bílých odrůd. Vytlačil jsem z hlízy trubičkou – brkem část a nahradil jsem jí částí hlízy Acidanthery (musí se postupovat rychle, aby se dovnitř nedostal vzduch a na to jsem používal pásky z dětských balonků). Aby to na hlízách drželo jsem používal mini špendlíky. Tak jsem dělal i pokusy s konvalinkou a lilií královskou. Pokud se pokus povede a roubovaná hlíza dá květ, můžete opylovat Acidantherou, ale urychlenou, aby kvetla začátkem srpna a ne až v září jako normálně.

Především však jsem se snažil používat Acidantheru jako matku, kde vůně se pak ukáže až v dalších generacích křížení, semenáče v první linii voní jen velmi málo. Konečně jsem dostal adresy mečíkářů, kteří se u nás křížením voňavých mečíků zabývají, a to pan Heicl z Prahy a ze Slovenska je to pan Vaník z Brusna a pan Chmelík, se kterými jsem navázal velmi plodnou korespondenci a setkal se s porozuměním.

Z dalšího dopisu: Já jsem si z totálního nasazení přivezl z Německa několik hlíz a s nimi jsem začínal již v roce 1945, když jsem se vrátil do závodu, kde jsem se vyučil zahradníkem. Vzhledem k tomu, že tehdy vycházely Zahradnické listy, a to na

velmi dobré úrovni, psal do nich i pan Jindřišek o prvních pokusech s křížením, začal jsem též s opylováním. Pak byla první výstava pana Jindřiška v Heřmanově Městci a tam jsem s ním navázal tak trochu spolupráci. Tenkrát to byly první krůčky a první pionýrské úspěchy. Od něj jsem tehdy získal první voňavý, jmenoval se „Městecký vonný", bohužel už ho dávno nemám. V roce 1956 jsem měl již několik desítek barev a kolem deseti, dvanácti tisíc semenáčů, bohužel musel jsem nastoupit vojenskou pohotovost při revoluci v Maďarsku, kde jsem byl až do Vánoc, manželka byla s dvěma dětmi sama doma, rodiče nebyli a tak i přes všechnu snahu mě všechny mečíky zmrzly, a to bylo kruté. Jelikož jsem byl ženatý a manželka z ubohého hospodářství, bylo potřeba peněz. V té době se tvořily komunální podniky a měl jsem dělat vedoucího za 940 Kč, a to bylo pro mne málo. Ale přišla dobrá nabídka, nastoupil jsem k silničním alejím jako sadovník a dostal základ 1560 Kč a veškeré pracovní oděvy, i vycházkové. Jezdil jsem na kole denně do práce 10 km daleko a pak na kole po alejích ošetřovat vysázené stromky i do vzdálenosti jedné cesty až 20 km. A tak jsem se mohl věnovat pěstování mečíků, zpočátku nákupem od členů vydávajících časopis „Náš Mečíkář" Pak jsem od známého dostal adresy na pana Areniuse a pana Summervilla a dalších pěstitelů v zámoří a tak jsem postupně korespondencí získal mnoho vzácných odrůd a mnoho barevných katalogů. Protože mě zapůjčené katalogy jeden z členů „Mečíkáře" nevrátil, zanevřel jsem na tuto organizaci a vystoupil z ní.

Dopis anonym: Vážený pane, já mečíky jen pěstuji a obdivuji ty, co se snaží vypěstovat něco nového. Mám dost přátel, ale přečetl jsem si v zahrádkáři insert od pana Ehla, kde se obrací na mečíkáře, kdo se zabývá křížením na Acidantheru. Na jedné výstavě, kde jsem byl, se na toto téma debatovalo a přístupy byly všelijaké.

A tak pro vlastní poznání jsem tohoto šlechtitele navštívil. Píši proto, že je to zajímavé, ale také nechci, aby se dozvěděl, že jsem vám psal. Na staré chalupě po bouračce stodoly mu syn zanechal asi 15 m dlouhý a 150 cm široký záhon k sázení. Zajímalo mne křížení, protože tam bylo velké množství štítků a nemohl jsem pochopit jak to v tomto věku může zvládat. Mečíky kříží, ale též očkuje. Mě to připadalo jako v nemocnici, kde vezmou pacientovi ledvinu a dají mu jinou. Viděl jsem u Acidanthery žíhané listy, viděl jsem klas mečíku, kde hlíza měla naočkován kosatec a právě rozkvetl první květ, světle modrý celý červeně čárkovaný, škoda že jsem neměl fotoaparát. Prosím, aby můj dopis zůstal inkognito. Bylo to u pana Ehla zajímavé povídání a poznání.

Z dalšího dopisu. Poslední roky jsem začal křížit znovu na Acidantheru, pořídil jsem si 80 hlíz, které jsem nechal naklíčit v kuchyni. Vznikla tato křížení s botanickými mečíky: Acidanthera x Las Vegas, Acidanthera x *G. colvillei* Alba, Acidanthera x *G. nanus*. Vzniklá semena jsem rozeslal známým šlechtitelům, kteří se voňavým mečíkům věnují. Měl jsem naočkovaný kosatec s mečíkem, bohužel snacha, když začínal kvést, jela zrovna gratulovat tetičce. Uřízla ho a já na to přišel až druhý den. Uřízla ho nízko, aby měla dlouhý klas a tak ani hlízu jsem nedochoval. Čekali jsme s fotografem po tři dny, až více rozkvete a takhle to dopadlo.

Protože jsem vloni brzy na jaře musel na delší čas do nemocnice a bylo nejisté zdali se vrátím, několik hlíz jsem přes zde známou rodinu zaslal panu Vlastovi Novákovi, se kterým si hodně píši. On je podobně jako já velmi nadšeným šlechtitelem, ale voňavé nedělá. Tak snad se něco uchová. Také jsem se ve

Zpravodaji dočetl, že ukončil členství pan Oldřich Janeček. Spolu jsme se vyučili zahradníky a on pak se dal na vojnu a létal na Migu. Kdysi jsme spolu jezdili k panu Jindřiškovi a zde brali rozumy.

Moje skúsenosti so šľachtením irisov

Anton Mego

Irisy patria medzi najstaršie a najznámejšie kvety našich záhrad. Pamätám ako si moja stará mama strážila tieto kvety. Vždy keď som bol s ňou v záhrade upozorňovala ma, aby som dával pozor a nestupil na trsy irisov. I keď poznala iba žltý a fialovo modrý, boli pre ňu tie najkrajšie kvety. To bolo v dobe kedy som mal 6 alebo 7 rokov. To som ešte netušil, že práve ja sa budem venovať týmto nádherným kvetom.

Irisy som začal pestovať v roku 1986. Ako to v živote chodí, každý začiatok býva veľmi ťažký. Zohnať irisy to bol najväčší problém. V čase komunizmu dovoz irisov zo zahraničia bol takmer nemožný. Spomínam ako som si zobral z banky pôžičku, aby som si mohol zadovážiť cca 25 kultivarov pestovaných na Slovensku. Pritom to neboli žiadne oslňujúce novinky, ale bežne pestovaný sortiment. Taktiež novinky našich šľachtiteľov neboli lacné. Iris „ŠĽAHAČKA" som kúpil za 200 korún, čo bolo v tom období veľmi veľa peňazí. A to nehovorím o zahraničných novinkách.

Trocha sa vrátim v krátkosti k začiatkom šľachtenia irisov na Slovensku. Prvé počiatky šľachtenia kosatcov siahajú do obdobia 60-tich rokov minulého storočia v bývalom Československu. Široká základňa milovníkov kvetov mala sieť špecializovaných organizácií podľa záľub. Priatelia irisov pôvodne nemali svoju organizáciu, ale boli organizovaní v kluboch milovníkov hľuznatých a cibuľnatých kvetov. Záujmové kluby vydávali rôzne bulletiny, poriadali výstavy, organizovali odborné semináre a prednášky za účelom výmeny informácií a genetického materiálu.

V tomto období výrazný úspech dosiahli pestovatelia gladiol, ktorí držali krok so svetovou špičkou. Úspechy šľachtiteľov gladiol motivovali aj irisárov. Páni Adamovič, Blažek, Rýznar, Šmíd a ďalší položili základy českého a slovenského šľachtenia irisov na báze „americkej školy". Prvým československým TB irisom bol „IRENKA" (Blažek 1962) rodičia (Jane Philips X Happy Birthday). Vynikajúci úspech dosiahol „LIBON" (Šmíd 1980) rodičia (Crikled Gem X Amigo's Guitar), ktorý získal v roku 1985 Premio di Fiorence. Na ich prácu nadviazala ďalšia „garnitúra" šľachtiteľov, ktorej spoločným dielom je dnešná prezentácia irisov. Ich nasledovníkmi na Slovensku boli páni Muška, Dujnič, Repčík, Kovařík, Stillhamer.

Napriek tomu, že irisy som pestoval od roku 1986, prvých 9 krížení som urobil až v roku 1991. Ako úplne prvé kríženie bolo „ALTRUIST X SEA OF JOY". Keď si s odstupom času spomínam na prvé pokusy kríženia, vyvoláva to vo mne úsmev. Vedel som kde má kvet irisov peľ, no nemal som žiadnu predstavu na ktorú časť kvetu ho mám naniesť. Snáď som peľ naniesol na všetky časti kvetu, vrátane kefiek (beards). Nemal som žiadne skúsenosti, vedomosti, dostatočné informácie. Myslím, že to bol Jardko Kovařík, ktorý mi ukázal to zázračné miesto, kde sa má peľ naniesť.

Bol to pre mňa prvý krok na mojej šľachtiteľskej ceste. Postupom času som si zohnal literatúru, zoznámil sa s niekoľkými šľachtiteľmi irisov na Slovensku.

Každý rok som postupne zvyšoval počet kríženi až k súčasným 300-500 kríženi ročne. V prvých rokoch šľachtenia som krížil hlavne modré a tmavofialové kultivary. Kríženia boli chaotické a bez koncepcie. Respektívne krížil som iba to, čo som mal na záhrade a z tohto nebolo čo vyberať. Z tohto obdobia bolo aj kríženie v roku 1993 (Edith Wolford X Queen In Calico) z ktorého pochádza „SLOVAK PRINCE" (Mego '03). Veľmi zaujímavé bolo kríženie (Honky Tonk Blues X Rustler) z roku 1995 z ktorého pochádza „TITVAN" (Mego '01) a „BRATISLAVAN" (Mego '11). Z kríženi v roku 1996 (Conjuration X Twilight Blaze) pochádza „UJLAK" (Mego '07). Z tohto roku pochádza ešte kríženie (Hello Darkness X (Incantation x Darkside)) z ktorého vznikol „SLOVAK SAPPHIRE" (Mego '08). Ešte zaujímavým kríženim z tohto roka bolo (Twilight Blaze X Night Attack). Všetky tieto spomenuté kríženia, alebo ich deti boli a sú dlhé roky používané v mojom šľachtiteľskom programe. Nájdeme ich aj v mojich posledných introdukciách.

Po roku 1990 a páde „železnej opony" bolo možné podstatnejšie rozšíriť sortiment dovozom z USA. V tomto období už bol v Českej a Slovenskej republike k dispozícii genetický materiál z USA a Austrálie. Záležalo už iba na finančných možnostiach a vhodném výberu. Aj ja som začal dovážať irisy zo zahraničia. Aj keď boli na moje pomery veľmi drahé, uskromňoval som sa v mojich osobných potrebách, aby som si mohol dovoliť ich nákup. Veľmi ochotne mi v tej dobe prenechával novinky Zdenko Krupka, čo si veľmi vážim a som mu za to vďačný.

Ak by sa ma niekto opýtal ako si vyberám rodičov pre kríženie, ťažko by som mu odpovedal. Všetko záleží od mnoho okolností. Každý z nás je na svete jedinečný a má svoj pohľad na život a na všetko čo sa okolo neho deje. Z toho vyplýva aj jeho vlastné vnímanie prírody a jej krásy. Každému z nás sa páči niečo iné. Je to vidieť aj u šľachtiteľov a ich šľachtiteľskej línii. A práve toto je to jedinečné a neopakovateľné. Viete si predstaviť ako by to bolo, keby všetci šľachtitelia išli v jednej línii.

No napriek tomu by som privilegoval vyberanie takých rodičov u ktorých je predpoklad nielen farebnej atraktivity, ale hlavne dobrého zdravotného stavu, dobrej množivosti a hlavne predpokladu dobrých kvalitatívnych parametrov. Samozrejme, že veľkú úlohu pri šľachtení veľmi zohráva akú veľkú a inovovanú základňu irisov máme na záhrade. Pokiaľ máme staré kultivary, tak ťažko dosiahneme niečo nové a inovatívne. Môže sa stať, že aj zo starého sortimentu vznikne niečo nové a výnimočné, ale sú to iba výnimky a veľké šťastie (viď. „KRIMHILDE" od Janka Stilhammera, ktorý už nie je medzi nami). Šľachtenie je beh na dlhé trate. Od vízie k dosiahnutému cieľu ubehne veľa času a možno sa k cieľu ani nedostaneme. Hlavne u irisov je veľká variabilita a úspech nezaručujú ani dvaja super rodičia.

Aj ja som sa niekoľko krát popálil vidinou niektorých krásnych a atraktívnych kultivarov, ktoré ale nemali dobré parametre (zlé vetvenie, málo pukov, resp. nahlučené kvetenstvo). Odstránenie týchto nedostatkov trvá veľmi veľa rokov a tu som si uvedomil, že som stratil veľa vzácneho času, ktorý sa už nedá vrátiť. Myslím, že viacej by sme sa o tejto problematike dozvedeli od „nestorov" v pestovaní a šľachtení irisov pánov Milana Blažeka a Leonarda Rýznara, ktorých si nesmierne vážim.

Za veľmi dôležité považujem selekciu semenáčov. Ja viem, že je to veľmi ťažké, a náročné. Byť kritický voči sebe a výsledkom svojej práce si vyžaduje veľa sebareflexie. Takmer každý semenáč, ktorý nám vykvitne sa nám zdá nádherný a výnimočný. No je to väčšinou iba sebaklam. Musíme sa stotožniť s realitou a byť veľmi kritický. Nie je problém introdukovať neobmedzené množstvo irisov. No bude to mať nejaký efekt? Budú tieto irisy žiadané a pestované v záhradách? Budú prínosom pre druh iris? Minulý rok mi písal jeden priateľ z Francúzska s preňho nepochopiteľnou otázkou, či je pravda že som urobil už 4 000 kríženi a introdukovaných mám iba 12 kultivarov. Moja odpoveď bola, že je to pravda. Ja mám taktiež vyselektovaných možno 500 semenáčov. Niektoré možno už 10 rokov používam na kríženie. Minimálne 6 až 8 rokov mi trvá po selekcii zhodnotenie všetkých vlastností kandidáta na introdukciu. Áno, konečným výsledkom je potom, že veľa semenáčov kosatcov sa musí zlikvidovať, bez toho aby šľachtiteľovi priniesli nejaký efekt. Musíme si uvědomit, že na svete je veľmi široká šľachtiteľská základňa takmer na každom kontinente, a jej výsledkom sú veľmi kvalitné a atraktívne kosatce. Jedinou cestou je tvrdá práca, láska k týmto nádherným kvetom, byť prísnym a kritickým porotcom k svojej práci a jej výsledkom a hlavne byť trpezlivý a ešte raz trpezlivý. Veľmi ťažko sa buduje dobré meno, no veľmi ľahko sa stráca.

Mimoriadnu pozornosť venujem vedeniu záznamov z kríženií a výsadby. Okrem poznámkových zošitov, všetko mám uložené nielen v počítači, ale aj na externých pamäťových médiách. Každý šľachtiteľ má svoj spôsob označovania semenáčov. Ja som si zvolil spôsob, ktorý mi vyhovuje. Moje označenie začína iniciálami AM (Anton Mego), ďalej pokračuje rokom kríženia AM-91 (označuje rok 1991), ďalej nasleduje číslo kríženia. Začal som kríženim č. 1, čo som označil ako AM-91/0001 (Altruist X Sea Of Joy). Posledným číslom je číslo vyselektovaného semenáča z daného kríženia. AM-91/0001-3 (tretí vyselektovaný semenáč z daného kríženia). Konečné označenie tohto prvého vyselektovaného semenáča je AM-91/0001-3.

Doteraz som urobil 4 680 kríženi irisov. Posledné 4 680-té kríženie v tomto roku bolo AM-11/4680 (AM-04/1636-8 X STYLIZED).

Pre zaujímavosť uvediem rodokmeň semenáča AM-04/1636-8:

AM-04/1636-8 = AM-99/0465-2 X AM-01/0707-1

Matka:

AM-99/0465-2 = AM-96/0185-1 X Twilight Blaze

AM-96/0185-1 = Conjuration X Honky Tonk Blues

Otec:

AM-01/0707-1 = AM-93/0038-1 X AM-98/0312-2

AM-93/0038-1 = Edith Wolford X Queen In Calico

AM-98/0312-2 = Twilight Blaze X Night Attack

Na záver by som chcel, aby ste brali tento článok ako moje myšlienky, názory a skúsenosti. Váš názor môže byť úplne iný. Som jeden z Vás. Som iba jedna kvapka v mori ľudstva. Mám rád irisy a snažím sa, aby som aspoň malou mierou prispel k propagácii týchto krásnych kvetov. Každý z nás by chcel vyšľachtiť aspoň jeden výnimočný iris, túto túžbu nosím v sebe aj ja, no zatiaľ je to iba môj sen.

(Převzato z MEIS bulletinu ročník 2011, otištěno se svolením autora.)

American Iris Society Awards 2011

(Oceněné medailisty naleznete na zadní straně tohoto zpravodaje)

THE DYKES MEDAL
(Celkový počet hlasů = 446)
53 DRAMA QUEEN (Keith Keppel)
Pronásledovatelé:
47 WINTRY SKY (Keith Keppel)
37 HOLLYWOOD NIGHTS (Roger Duncan)
31 CAT'S EYE (Paul Black)

THE JOHN C. WISTER MEDAL - TB
(Celkový počet hlasů = 1139)
103 FLORENTINE SILK (Keith Keppel)
74 THAT'S ALL FOLKS (William Maryott by Joseph Ghio)
39 TOUR DE FRANCE (Keith Keppel)
Pronásledovatelé:
33 CHIEF JOHN JOLLY (Tom Parkhill)
31 ELIZABETHAN AGE (Lowell Baumunk)
31 VENETIAN GLASS (Keith Keppel)

THE KNOWLTON MEDAL - BB
(Celkový počet hlasů = 249)
69 FLEECE AS WHITE (Paul Black)
Pronásledovatelé:
57 BORDER GUARD (Joseph Ghio)
45 BE MY BABY (Paul Black)
40 HEART OF AFRICA (Brad Kasperek)

THE HANS AND JACOB SASS MEDAL - IB
(Celkový počet hlasů = 300)
67 GARNET SLIPPERS (Keith Keppel)
Pronásledovatelé:
49 OBLIVION (Marky Smith)
48 SPICED PEACHES (Paul Black)
39 MARIPOSA WIZARD (Richard Tasco)

THE WILLIAMSON-WHITE MEDAL - MTB
(Celkový počet hlasů = 322)
177 DIVIDING LINE (Charles Bunnell)
Pronásledovatelé:
71 PLUM QUIRKY (Riley Probst)
37 DANCING LILACS (Stephanie Markham)

THE COOK-DOUGLAS MEDAL - SDB
(Celkový počet hlasů = 290)
32 FIRES OF FIJI (Paul Black)
Pronásledovatelé:
30 DEVIL BABY (Keith Keppel)
28 BLUEBERRY TART (Chuck Chapman)
25 DEVOTED (Paul Black)

THE CAPARNE-WELCH MEDAL - MDB
(Celkový počet hlasů = 157)
52 FISSION CHIPS (Keith Keppel)
Pronásledovatelé:
39 POKEMON (George Sutton)
20 HOBBIT (Lynda Miller)
17 SPIDERWEB (Donald Spoon)

THE CLARENCE G. WHITE MEDAL – AR a AB
(Celkový počet hlasů = 98)
28 HAMMURABI (Lowell Baumunk)
Pronásledovatelé:
25 KALIFA'S CAPE (Robert Annand)
22 MASADA'S GLORY (James Whitely)
12 KING SOLOMON'S MINES (Elm Jensen)

THE WILLIAM MOHR MEDAL - AB
(Celkový počet hlasů = 96)
60 PERSIAN SAPPHIRE (Lowell Baumunk)
Pronásledovatelé:
32 JALLAB (Keith Keppel)
4 KARAMEL PIZAZZ (D. L. Shepard)

THE FOUNDERS OF SIGNA MEDAL - SPEC
(Celkový počet hlasů = 208)
91 SEAKRILL (Jill Copeland)
Pronásledovatelé:
52 Z Z ZANZIBAR (Brad Kasperek)
26 VERSICLE (Marty Schafer/Jan Sacks)
23 FOXCROFT FULL MOON (Katharine Steele)

THE RANDOLPH PERRY MEDAL – SPEC-X
(Celkový počet hlasů = 158)
47 NIGHT MOOD (Lynn Markham)
Pronásledovatelé:
46 FOR JAY (Jill Copeland)
35 CELIA WELIA (Jill Copeland)
30 SIBTOSA DUCHESS (Tomas Tamberg)

THE SYDNEY B. MITCHELL MEDAL - CA
(Celkový počet hlasů = 40)
10 BAR CODE (Joseph Ghio)
10 STAR OF WONDER (Joseph Ghio)
Pronásledovatelé:
8 MOCHA MELODY (Alphild Lind)
7 BLUE PLATE SPECIAL (Joseph Ghio)

THE MARY SWORDS DEBAILLON MEDAL - LA
(Celkový počet hlasů = 119)
33 RASPBERRY RILLA (Rilla Hickerson)
Pronásledovatelé:
29 ENVIABLE (M. D. Faith)
21 HAIL MARY (Mary Dunn by Joseph Ghio)
20 ANN FAITH (M. D. Faith)

THE MORGAN-WOOD MEDAL - SIB
(Celkový počet hlasů = 245)
62 BANISH MISFORTUNE (Marty Schafer/Jan Sacks)
Pronásledovatelé:
58 LAVENDER FAIR (Robert Hollingworth)
49 CHINA SPRING (Bob Bauer/John Coble)
40 EMILY ANNE (Robert Hollingworth)

THE ERIC NIES MEDAL - SPU
(Celkový počet hlasů = 129)
26 SPEEDING STAR (Anna & David Cadd)
Pronásledovatelé:
24 BUTTER RIPPLES (B. Charles Jenkins)
23 KISS OF CARAMEL (Anna & David Cadd)
20 HOCKA HOONA (Peter DeSantis)

THE PAYNE MEDAL - JI
(Celkový počet hlasů = 101)
29 LAKE EFFECT (Bob Bauer/John Coble)
Pronásledovatelé:
18 DIRIGO STAR (John White)
16 BLUSHING SNOWMAIDEN (Chad Harris)
16 FRECKLED PEACOCK (Chad Harris)

WALTHER CUP
(Nejvíce ocenění na výstavách)
94 STAR IN THE NIGHT (Paul Black) IB
Pronásledovatelé:
88 CAT IN THE HAT (Paul Black) IB
83 BRAZILIAN ART (Keith Keppel) TB
66 ADRIATIC WAVES (Keith Keppel) TB
58 CELTIC WOMAN (J. T. Aitken) TB
58 ORCA (Marky Smith) IB

AWARD OF MERIT
TB – cena kvality
(Celkový počet hlasů = 4794)
62 INK PATTERNS (Thomas Johnson)
61 MONEY IN YOUR POCKET (Paul Black)
51 MERCHANT MARINE (Keith Keppel)
50 BOLLYWOOD (Keith Keppel)
46 COUNTY CORK (Schreiner)
45 PICTURE BOOK (Joseph Ghio)
45 RED SKIES (Joseph Ghio)
42 VERSAILLES (Keith Keppel)
39 TEMPORAL ANOMALY (Richard Tasco)
37 DUSKY HE-MAN (Gerald Richardson)
37 QUEEN ELEANOR OF AQUITAINE (Lowell Baumunk)
34 CHRISTMAS PRESENT (Joseph Ghio)
34 MIAMI BEACH (Keith Keppel)
34 PEEKABOO ZEBU (Brad Kasperek)
33 BOWLED OVER (Joseph Ghio)
33 CASCADIAN RHYTHM (Schreiner)
33 FABULOUS ONE (Richard Nicodemus)
32 BENEATH MY WINGS (LeRoy Meininger)
32 I'M BACK (Thomas Johnson)
32 LOOKY LOO (Richard Ernst)
32 MERCURY RISING (Keith Keppel)
32 PHOTOGENIC (Joseph Ghio)
32 SOME LIKE IT HOT (Paul Black)
31 BON APPETIT (J. T. Aitken)
31 CITY OF GOLD (Paul Black)
31 EVERYTHING PLUS HORNS (Jim Hedgecock)
31 MILAN (Thomas Johnson)
31 PEWTER AND GOLD (Bruce Filardi)
31 WAIMEA CANYON SUNRISE (Larry Johnson)
31 WONDERS NEVER CEASE (Paul Black)
Pronásledovatelé:
30 DISCOVERED TREASURE (Thomas Johnson)
30 DRIFTING BUBBLES (Joseph Ghio)
30 ORANGE TITAN (J. T. Aitken)
29 MOONLIT WATER (Keith Keppel)
29 SUPER MODEL (Thomas Johnson)

Trichomil pre gladioly

Peter Lelek

Na otázku ako aplikovať TRICHOMIL na gladioly som dostal odpoveď od pána Ing. Jozefa Drimala CSc., odborníka a majiteľa licencie na prípravok TRICHOMIL. Nakoľko ide o mailovú správu v ktorej sa rieši len odborná téma, dovoľujeme si ju zverejniť v plnom znení.

Vážený pán Lelek.

Ďakujem Vám za mail, je pre nás veľmi prospešný, je totiž dôležité udržiavať styk s praxou, získavať poznatky a požiadavky pre zabezpečenie efektívnosti opatrení v ochrane rastlín.

Pre zabezpečenie mikrobiologickej čistoty sa prípravok TRICHOMIL vyrába v kontrolovaných laboratórnych podmienkach. Pre zabezpečenie určitého objemu výroby je potrebné prípravok vyrábať kontinuálne v priebehu roka. Sme schopní naplniť požiadavky odberateľa v požadovanom čase.

Aplikácia prípravku:

Účinná látka prípravku TRICHOMIL je mikromycéta *Trichoderma harzianum* natívny kmeň RK1. Účinná látka sa vyznačuje silným supresívnym a parazitickým účinkom proti širokému spektru fytopatogénnych húb:

a) Pri ošetrení sadby gladiol: morenie sadby 2%-ným roztokom prípravku vo vode, krátkodobým namočením sadby do spórovej suspenzie. Spóry mikromycéty priľnú k ošetrenému povrchu cibule.

b) Pri aplikácii prípravku na povrch pôdy: pri jarnej príprave pôdy rotavátorom je vhodný termín koniec apríla pri teplote pôdy 10 st. C, pri doporučenej koncentrácii prípravku 1L/200L vody. Hĺbka zapracovania 10–15 cm, respektívne do hĺbky sadby. Po zapracovaní sa účinná látka aktivuje a viaže sa na organický podiel pôdy. Pri tvorbe koreňov z cibuľ sadby mikromycéta osídľuje korene rastliny (medzi rastlinou a mikromycétou je silná symbióza). Na koreňoch mikromycéta tvorí myceliálnu barieru, ktorá bráni ataku fytopatogénnych húb na korene a dlhé vlákna mycélia mikromycéty zabezpečujú sprístupňovanie živín pre rastlinu.

c) Veľmi vhodné je povrch pozemku, ak sú na ňom pozberové zvyšky rastlín ošetriť prípravkom v doporučenej dávke a následne zapraviť rotavátorom. Pozberové zvyšky rastlín sú hostiteľom rôznych druhov húb patriacich do rodu *Aspergillus, Fusarium, Mucor, Penicillium, ...*, ktoré osídľujú pozberové zvyšky rastlín z pôdy. Aj fytopatogénne druhy húb ako obligátnych parazitov po prechode z parazitickej do saprofytickej fázy zabezpečujú mineralizáciu pozberových zvyškov (organickej hmoty), avšak sa následne ako nežiadúce rozširujú v pôde niekedy až do epifytócií znižujúcich prirodzenú supresivitu pôdy. Aplikovaný prípravok po aktivácii účinnej látky potláča svojim supresívnym a parazitickým účinkom fungálnu mikroflóru, pričom účinná látka ako saprofyt mineralizuje pozberové zvyšky.

d) Forma zálievky je vhodná pretože prípravok je cielene aplikovaný do okolia sadby, má mierne silnejší účinok a z okolia aplikácie sa rozširuje v pôde do širšieho okolia. Zálievku je možné zopakovať pri teplote 15 °C a vyšších. „Pri ošetrení rizoplánu rastlín" napríklad plodov viniča hroznorodého proti plesni sivej *Botrytis cinerea*, v mesiacoch jún a august sa prípravok aplikuje v skorých ranných, lepšie v

neskorých odpoludňajších hodinách pri teplotách 18–25 °C.

Ďakujem za otázky, želám Vám veľa zdravia.

S úctou DRIMAL

Výstavy v roce 2012

12.–15. 4.	Lysá nad Labem, výstaviště – Narcis 2012
12.–15. 4.	Louny, výstaviště – Dům a zahrada Louny
19.–22. 4.	Olomouc, výstaviště – Flora Olomouc – jarní etapa
26.–29. 4.	Bratislava – Flora Bratislava
27.–29. 4.	Havlíčkův Brod – Zahrada 2012
27.–29. 4.	Radimovice u Želče – Prodejní výstava květin
28. 4.– 8. 5.	Borotín u Boskovic, arboretum – Jaro v zahradě
4.–6. 5.	Praha, Výstaviště Holešovice – KREATIVITA – HOBBY
10.–13. 5.	Liberec – Dům a zahrada Liberec
11.–13. 5.	Chotoviny u Tábora, kulturní dům a přilehlé prostranství – prodejní výstava květin
12.–13. 5.	Otnice, areál školy – Tradiční prodejní výstava
12.–19. 5.	Třebíz u Slaného – Trvalková exhibice
16.–20. 5.	Děčín – Děčínská Kotva 2012
16.–20. 5.	České Budějovice – výstaviště – HOBBY
18.–20. 5.	Popovice u Uherského Hradiště – Květinové dny
19.–20. 5.	Merklín, zámek – BONSAI MERKLÍN 2012
23.–27. 5.	Lysá nad Labem, výstaviště – Natura Viva 2012
14.–17. 6.	Lysá nad Labem, výstaviště – RŮŽOVÁ ZAHRADA
16. 6.	Havířov – Havířov v květech
28. 6.–8. 7.	Loděnice u Berouna – Muškátová Loděnice k poctě 55. výročí ČZS
5.–14. 7.	Klatovy – Klatovský karafiát
7.–10. 7.	Žirovnice, zámek – ZAHRADA VYSOČINY – výstava lilií a denivek
12.–15. 7.	Lysá nad Labem, výstaviště – Květy 2012
20.–22. 7.	Rajecké Teplice – dvojvýstava mečíků
24. 7.–5. 8.	Telč, zámecká zahrada – Výstava fuchsií
27.–29. 7.	Leopoldov – výstava mečíků – *termín v jednání*
3.–5. 8.	Martin, múzeum – celoštátna slovenská výstava mečíků
4.–5. 8.	Holešov, Dům zahrádkářů – Výstava mečíků, jiřin a letního ovoce
10.–12. 8.	Bytča – Mezinárodní výstava mečíků
10.–12. 8.	Staňkov, Lidový dům – expozice jiřinek, mečíků a dalších letních květin
10.–12. 8.	Vysoké Mýto – výstava mečíků
11.–12. 8.	Nemyčeves – 42. speciální výstava mečíků
16.–19. 8.	Olomouc, výstaviště – Flora Olomouc – letní etapa
17.–19. 8.	Trutnov – Horní Staré Město – Svět květin
18. 8.	Přepeře – XI. výstava jiřin, růží, mečíků a zeleniny
18.–19. 8.	Rybnik, Polsko – mezinárodní výstava mečíků

18.–19. 8.	Rotava, sál Slovanského domu – Výstava květin, ovoce a zeleniny
24.–26. 8.	Bojnice – výstava mečíků
25.–26. 8.	Velké Opatovice – Národní výstava jiřinek
30. 8.–4. 9.	České Budějovice, výstaviště – ZEMĚ ŽIVITELKA
31. 8.–2. 9.	Pardubice, zámek – Mezinárodní výstava jiřinek
7.–9. 9.	Hejnice – Česko-polsko-německá výstava jiřinek
8.–9. 9.	Holýšov, kulturní dům – Výstava květin, ovoce a zeleniny
14.–16. 9.	Děčín-Libverda, areál školy – LIBVERDA 2012
14.–22. 9.	Litoměřice, výstaviště – Zahrada Čech
28.–30. 9.	Tovačov, zámek – Zahrádkářská výstava a Přerovské babí léto
28.–30. 9., 3., 6.–7. 10.	Slatina nad Úpou – Výstava ovoce, zeleniny a květin
1.–5. 10.	Benešov, DDM – Zahrádkářská výstava
4.–7. 10.	Lysá nad Labem, výstaviště – Zemědělec – podzim 2012
5.–7. 10.	Ostrava, výstaviště Černá louka – ŽIVOT NA ZAHRADĚ 2012
5.–7. 10.	Častolovice, areál výstaviště – ZAHRADA VÝCHODNÍCH ČECH
5.–8. 10.	Klatovy, KD Družba – Zahrada Pošumaví VI.
6.–7. 10.	Křenovice, Společenský sál, ulice Václavská – Podzimní výstava
6.–7. 10.	Starý Klíčov, kulturní dům – Výstava ovoce a zeleniny
11.–14. 10.	Olomouc, výstaviště – Flora Olomouc – podzimní etapa (Hortikomplex)
18.–21. 10.	České Budějovice, výstaviště – HOBBY PODZIM
18.–21. 10.	Stráž nad Nisou – 14. ročník Regionální výstavy ovoce a zeleniny
19.–20. 10.	Trenčín, Expocenter – ZAHRADA 2012
19.–21. 10.	Telč – Podzimní výstava
19.–22. 10.	Třebíč, Dům zahrádkářů – Oblastní zahrádkářská výstava
20.–22. 10.	Žirovnice – ZAHRADA VYSOČINY
25.–28. 10.	Lysá nad Labem, výstaviště – Exotika 2012
26.–27. 10.	Hlinsko – XII. česká a XXIV. hlinecká výstava chryzantém

Případné další výstavy a pozvánky na ně budou uveřejněny, po jejich doručení od Vás, na www.gladiris.cz na stránce Aktuality Gladirisu.

Termíny a místa konání výstav na Slovensku, které jsou v jednání, budou upřesněny na www.gladiolylelek.sk v rubrice GLADIOLA MARTIN – OZNAMY.

Žádáme všechny naše členy, kteří se zúčastní výstav jako vystavovatelé, nebo je sami organizují, od Humenného až po Aš, abyste nám o tom podali zprávu, nebo jen kratičké oznámení, jsou to pro nás velice cenné informace o aktivitě našich členů, které potřebujeme při jednání s RR ČZS o dotace na náš Zpravodaj. Zprávy z výstav tradičně zpracujeme na podzim a uveřejníme v podzimním zpravodaji. Děkujeme za pochopení.

ČESKÉ A SLOVENSKÉ INTRODUKCE 2012:

MALINOVÝ PUNČ

MARS

MIROSLAVA NĚMCOVÁ

NOVÝ MĚSÍC

SAHARA GOLD

SIRÉNA

SPLNĚNÉ PŘÁNÍ

ZÁŘIVÉ SLUNCE

DANUŠKA

GRANÁTNÍK

TOLEDO

PRESENCE

ČESKÉ A SLOVENSKÉ INTRODUKCE 2012:

ALBÍN BALZÁM BLEDULA BOHYŇA BOREC ČARO

SAMARITÁN SEMIŠ SVETLANA TMAVÁ LILA VALENTÍNKA

GABIKA HANA CHANEL JOKER MARIAN NEŽNÁ

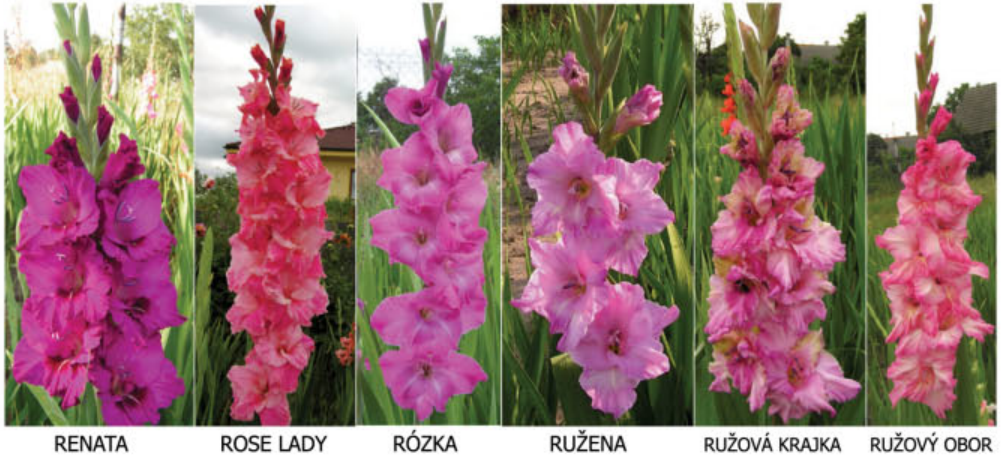

RENATA ROSE LADY RÓZKA RUŽENA RUŽOVÁ KRAJKA RUŽOVÝ OBOR

Celý život v pilné práci,
každou chvilku v zahradě.

Hodně práce, hodně dřiny
a to všechno pro květiny.

Mečíky jsou Vaše láska,
žlutý, bílý, červený.

Který, kterým opýliti,
ať je novošlechtění .

Pak se čeká na výsledek,
a ten vždycky překvapí.

Kvetou krásně za odměnu,
kvetou krásně pro radost.

Přejeme Vám hodně zdraví
A těch květů stále dost.

Vaši přátelé zahrádkáři z Ratiboře

Piotr Wistuba (vpravo) při předávání ocenění na VČS Lubomíru Ryparovi za expozici v Rybníku

VČS Gladirisu v Otrokovicích v únoru 2012 o přestávce

Jaroslav Koníček v obležení o přestávce

K článku Jana Romana: **Výsledky vlastného šľachtenia z roku 2007**

1-07-3 1-07-6 2-07-3 2-07-6 2-07-10

28-07-5 29-07-1 30-07-1 32-07-3 32-07-4

6-07-4 9-07-2 14-07-3 20-07-2 20-07-3

40-07-3 43-07-1 45-07-2 45-07-5 45-07-7

20-07-5 22-07-5 22-07-12 24-07-8 28-07-4

47-07-1 47-07-3 47-07-4 47-07-7 49-07-2

AIS AWARDS 2011

JOHN C. WISTER MEDAL (TB)
FLORENTINE SILK
Keith Keppel

KNOWLTON MEDAL (BB)
FLEECE AS WHITE
Paul Black

HANS AND JACOB SASS MEDAL (IB)
GARNET SLIPERS
Keith Keppel

WILLIAMSON-WHITE MEDAL (MTB)
DIVIDING LINE
Charles Bunnell

COOK-DOUGLAS MEDAL (SDB)
FIRES OF FIJI
Paul Black

DYKES MEMORIAL MEDAL
DRAMA QUEEN
Keith Keppel

FOUNDERS OF SIGNA MEDAL (SP)
SEAKRILL
Jill Copeland

CAPARNE-WELCH MEDAL (MDB)
FISSION CHIPS
Keith Keppel

RANDOLPH PERRY MEDAL (SPEC-X)
NIGHT MOOD
Lynn Markham

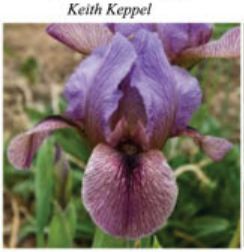

CLARENCE G. WHITE MEDAL (AR & AB)
HAMMURABI
Lowell Baumunk

SYDNEY B. MITCHELL MEDAL (CA)
BAR CODE
Joseph Ghio

MARY SWORDS DEBAILLON MEDAL (LA)
RASPBERRY RILLA
Rilla Hickerson

MORGAN-WOOD MEDAL (SIB)
BANISH MISFORTUNE
Marty Schafer/Jan Sacks

WILLIAM MOHR MEDAL (AB)
PERSIAN SAPPHIRE
Lowell Baumunk

ERIC NIES MEDAL (SPU)
SPEEDING STAR
Anna & David Cadd

PAYNE MEDAL (JI)
LAKE EFFECT
Bob Bauer / John Coble

WALTHER CUP
STAR IN THE NIGHT
Paul Black